

STICHTING **ZINLOOS** GEWELD **TEGEN** DIEREN

Is er leven na de Pitbullwet?

Uitwerking voorstellen Platform RAD

Stichting **Zinloos** Geweld **tegen** Dieren

Henk ten Napel

1. RAD wijzigen of afschaffen?	1
2. Historie	3
3. Interpretatie rapport van Commissie van Advies	19
4. Wettelijk kader	21
5. Dierenwelzijn	28
6. Standpunten vanuit de politiek	31
7. Vermeende overmatige agressie	30
8. Identificatie en registratie	32
9. Imago	34
10. Conclusies en aanbevelingen	37
11. Samenvatting	41
12. Bijlagen	48

1. Inleiding: Regeling Agressieve Dieren wijzigen of afschaffen?

De Regeling Agressieve Dieren (RAD) vloeit voort uit artikel 73 en 74 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren uit 1992. In deze artikelen wordt onder meer het volgende strafbaar gesteld:

Artikel 73 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren

1. Het is verboden dieren, behorende tot door onze minister aangewezen soorten of categorieën van dieren te fokken, in Nederland te brengen, te koop aan te bieden of te verkopen.
2. Het is verboden dieren behorende tot ingevolge het eerste lid aangewezen soorten of categorieën van dieren voorhanden te hebben.
3. Ingevolge het eerste lid worden slechts aangewezen soorten of categorieën, waarvan de dieren een gevaar kunnen opleveren voor de veiligheid van mens of dier.

In de (ministeriële) RAD wordt nader bepaald onder welke (tijdelijke) voorwaarden bovengenoemde honden wel mogen worden gehouden. In feite is in de RAD een uitsterfbeleid voor de pitbullterriërachtige hond vastgelegd waardoor het onmogelijk is om een dergelijke hond in Nederland voor handen te hebben. De bijlage bij de RAD beschrijft de karakteristieken waaraan de pitbullterriërachtige hond moet voldoen om onder het verboden regime te vallen.

Ons betoog gaat uit van een verbetering dan wel wijziging van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en de RAD, omdat een afschaffing van de artikelen 73 en 74 van deze wet en de RAD in mijn ogen niet haalbaar is. Als de artikelen van deze wet op een aantal vlakken kunnen worden aangepast, zal de wetgeving naar alle waarschijnlijkheid voldoen.

Vanuit de ambtelijke wereld zal er met een vergrootglas naar voorgestelde veranderingen met betrekking tot deze regeling worden gekeken. Door toedoen van de media is de wet keer op keer in een kwaad daglicht geplaatst. Maar ook het lijdend voorwerp, de pitbullterriërachtige hond zelf, is door de media dusdanig kwaadaardig afgeschilderd dat er vanuit maatschappelijk en politiek oogpunt weinig tot geen draagvlak zal zijn voor afschaffing van de artikelen 73 en 74. Ik zal dan ook proberen om onder andere aan de hand van cijfers die het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij (LNV) jaarlijks verstrekt met betrekking tot inbeslagnames, aan te geven hoe groot het maatschappelijk probleem nu eigenlijk is. Feit is dat het politieke klimaat ten aanzien van dierenwelzijn nog nooit zo goed geweest is, dat een goed onderbouwde wetswijziging vermoedelijk op een meerderheid van stemmen kan rekenen. Er is al diverse keren vanuit de politiek aangestuurd op evaluatie van de RAD.

Vast staat dat de regulering die de RAD beoogt namelijk het reguleren van agressieve dieren in de maatschappij, niet werkt. Zolang door de regeling honden puur op uiterlijke kenmerken worden beoordeeld en gedood, is er geen sprake van agressie -gereguleerd optreden dan wel handhaven. In mijn ogen zou men de mate van (maatschappelijk aanvaardbare) agressie moeten kunnen meten, De naam van de regeling lijkt daarom ook verkeerd gekozen te zijn.

Daarnaast schort het vanuit de overheid aan adequate voorlichting naar het publiek, waardoor veel verwarring ontstaat over de eisen waaraan de individuele houder van een pitbullterriërachtige zich moet houden. In combinatie met een wildgroei aan vervalste stambomen en illegale import van honden, levert dit zeer onwenselijke situaties op voor mens en dier. Zoals zo vaak zijn de eindgebruikers in de hele keten de dupe, met alle (strafrechtelijke) gevolgen van dien.

Medio april 2007 heeft minister G. Verburg van LNV op aandringen van de fracties van het CDA, PvdA, SP, PVV en PvdD toegezegd de RAD te zullen evalueren. Voor het eerst sinds de inwerkingtreding van de RAD wordt serieus bekeken of de doelstellingen van de RAD zijn gehaald.

2. Historie

In 1988 heeft de toenmalige Minister van LNV dhr. G. Braks, de Tweede Kamer geïnformeerd met een notitie (Tweede Kamer vergaderjaar 1987-1988 20570 nr. 1) inzake de problematiek rondom pitbullterriërs. Doel van de notitie was om inzicht te geven in de toenmalige bestaande regelgeving en voorstellen te doen voor verbetering dan wel uitbreiding van regelgeving. Hij wilde op die wijze tegemoet komen aan de, zoals in de notitie wordt omschreven "steeds luider wordende roep om adequate maatregelen tegen agressieve honden en met name de zogenoemde pitbullterriërs".

De problematiek wordt in de notitie van Braks als volgt geschetst:

- Verstoring van de openbare orde en veiligheid in het algemeen
- Dierenwelzijn (toegespitst op hondengevechten en fokkerij)

Voor deze aspecten bestond slechts op beperkte schaal regelgeving. De problematiek spitste zich toe op hondengevechten, maar verschoof langzaam maar zeker naar de openbare orde en veiligheid en dierenwelzijn vanwege de toename van het aantal pitbullterriërs.

Medio 1988 bestond er geen wet- en regelgeving die zich specifiek richtte op pitbullterriërs. Vanuit het Wetboek van Strafrecht kon slechts op een aantal artikelen worden ingegrepen. Artikel 425 WvSr stelt het ophitsen en aanvallen van een dier strafbaar (als overtreding) en artikel 300 WvSr stelt een bijtincident strafbaar (als misdrijf). Verder regelt artikel 350 WvSr het doden en beschadigen van dieren die aan anderen toebehoren. De artikelen 254 en 455 WvSr zien op het welzijn van dieren, namelijk het opzettelijk, nodeloos toebrengen van leed aan dieren.

De notitie van de minister stelt dat geen van bovengenoemde artikelen uit het WvSr een goede basis vormen om justitieel op te treden tegen organisatoren van hondengevechten.

Braks geeft verder aan dat het hem wenselijk lijkt dat "gezien de toenemende problematiek" maatregelen worden getroffen. Probleem daarbij is dat verschillende groeperingen uit de maatschappij zoals dierenbeschermingsorganisaties en kynologische organisaties, de problematiek nogal verschillend beoordelen wat het opstellen van algemene en preventieve regelgeving bemoeilijkt. Desalniettemin zouden de volgende maatregelen overwogen kunnen worden:

Maatregelen met een preventief karakter:

1. Bekeken zou moeten worden of en in welke mate het mogelijk is voor bepaalde hondenrassen, waarvan bij voorbaat vaststaat dat zij in de regel een agressief gedrag vertonen, een algeheel verbod in te voeren. Dit zou slechts een zeer beperkt aantal rassen betreffen zoals de Fila Brasileiro en Dogo Argentino.
2. Naast de benoemde hondenrassen waarvan agressief gedrag in het algemeen lijkt vast te staan, is er sprake van een groep die niet zonder meer te omschrijven is en

waar mogelijk sprake kan zijn van deels aangeleerd agressief gedrag. Nagegaan moet worden of deze groep afgebakend kan worden door het vaststellen van uiterlijke kenmerken. Het gaat hier bijvoorbeeld om de pitbullterriër. Om vast te stellen of dergelijke honden daadwerkelijk agressief zijn, kan een gedragstest uitkomst bieden. Een dergelijke gedragstest lijkt slechts praktisch uitvoerbaar indien het aantal honden dat daaraan wordt onderworpen gering is. De vraag doet zich voor welke gevolgen men verbindt aan een positief resultaat van een dergelijke gedragstest. Daarbij kan onder meer aan het volgende gedacht worden:

- *Muilkorfgebod.* Hierbij wordt aangetekend dat over de effecten van een dergelijk gebod verschillend wordt gedacht.
  - *Verbod tot houden.* Een dergelijk verbod leidt ertoe dat de houder niets anders rest dan de uitvoer van de hond uit Nederland dan wel deze af te laten maken.
  - *Afmaken.* Bedacht dient worden dat een dergelijke maatregel van zeer ingrijpende aard is en dat het met de nodige waarborgen zal moeten worden omkleed (waaronder een rechterlijke toetsing).
3. Introductie van bepalingen gericht op het fokken van honden. Het thans (1988) bij de Tweede Kamer aanhangige voorstel voor de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, biedt concrete mogelijkheden om -ten aanzien van het fokken- maatregelen te stellen. Daarbij dient overigens te worden opgemerkt dat met een dergelijke regeling de aan de orde zijnde problematiek niet wordt opgelost maar slechts beperkt *aangezien een agressieve aanleg niet bepalend is.*

In paragraaf IV van de notitie wordt verder ingegaan op deze opmerking.

De aanpak van de problematiek rondom pitbullterriërs behoeft nadere bestudering. Om tot een juiste aanpak te komen moet de vraag beantwoord worden wat de oorsprong is van de agressiviteit bij honden. De erfelijke aanleg bij honden tot het vertonen van agressief gedrag verschilt per ras en per individuele hond. Naar het zich laat aanzien kan wel van een sterk erfelijke bepaalde aanleg voor agressief gedrag bij een aantal rassen sprake zijn doordat generaties lang op agressiviteit is geselecteerd. Daarnaast vertonen bepaalde rassen uiterlijke kenmerken die op geschiktheid voor agressief gedrag en gebruik kunnen duiden, zonder dat dit overigens in de praktijk het geval hoeft te zijn. Uitgaande van de aangeboren aanleg voor agressief gedrag kan door opvoeding en training dit gedrag zowel versterkt als verzwakt worden bij een individuele hond. Voorlopige conclusie lijkt dan ook een aantal rassen of typen eerder dan andere honden geneigd zijn tot het vertonen van agressief gedrag, ofwel door aanleg ofwel door training of een andere combinatie van beide.

Voorts lijkt het niet mogelijk de pitbullterriër door rasaanduiding te omschrijven. De pitbullterriër is waarschijnlijk oorspronkelijk ontstaan uit een kruising van de bulldog en een terriërtype waarbij later mogelijk andere rassen voor kruisingen gebruikt zijn. Verdere kruising kan in beginsel met elk hondenras plaatsvinden. Naast Rottweilers en Mastiffs kan onder andere ook gedacht worden aan kruisingen met Mastinos

Napolitano, Filas Brasileiro en Dogos Argentino. Uit dergelijke kruisingen ontstaan honden met telkens afwisselende uiterlijke kenmerken. Dit compliceert mogelijke regelgeving aangezien de omschrijving van het type op problemen stuit. Niettegenstaande het voorgaande lijkt er overigens een aantal hondenrassen te onderscheiden waarvan de agressiviteit onomstotelijk vaststaat (Brasileiros en Argentinos). Het houden van dergelijke honden in Nederland komt mij dan ook bij voorbaat ongewenst over.

Overige maatregelen:

1. Verhoging van de op artikel 425 WvSr gestelde straf. Deze wijziging kan bijvoorbeeld worden meegenomen in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.
2. Het houden van hondengevechten kan op grond van artikel 37r van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren worden verboden. Hierbij dient bedacht te worden dat deze bepaling ziet op het welzijn van dieren.
3. Registratie van honden met bepaalde kenmerken. Zulks zou overwogen kunnen worden ter ondersteuning van andere te treffen maatregelen.
4. Voorlichting. De voorlichting aan het publiek en de handel kan worden geïntensiveerd met het doel potentiële kopers te ontraden dergelijke honden aan te schaffen. De vraagvermindering zal naar verwachting het fokken eveneens commercieel minder aantrekkelijk maken.

Informatie-inwinning omtrent pitbullterriërs

In paragraaf IV van de notitie wordt ingegaan op het voorstel van de Kamerleden Eversdijk en Van der Burg om een vast centraal informatie-inwinningspunt ten aanzien van pitbullterriërs in te stellen. Dit informatie-inwinningspunt zou onder de taakstelling van de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming moeten vallen.

De Nederlandse Vereniging tot bescherming van dieren gaat er in een brief van 22 maart 1988 van uit dat de informatieverzameling door de politie thans (1988) niet op adequate wijze plaatsvindt. Bedoelde informatieverzameling vindt voornamelijk plaats ten behoeve van opsporing van de hiervoor genoemde overtredingen van het WvSr, het bij en krachtens de Wet op de Dierenbescherming gestelde en van de bepalingen van plaatselijke verordeningen. Het optreden tegen fokken is vanwege het ontbreken van regelgeving echter niet mogelijk. Naast haar taak bij de opsporing van strafbare feiten vervult de politie tevens een taak bij de lokale openbare ordeproblematiek met betrekking tot de pitbullterriër. Met het oog op het bovenstaande dient de politie dan ook haar centrale rol te blijven vervullen bij het verzamelen, analyseren en coördineren van de gegevens over de pitbullterriër ten behoeve van genoemde doeleinden. Daarbij zij opgemerkt dat noch uit genoemde brief, noch op nadere wijze blijkt dat de informatieverzameling door de politie in dit kader op inadequate wijze plaatsvindt. Uiteraard houdt de politie zich beschikbaar voor informatie die wordt aangeleverd door derden, zoals bijvoorbeeld de verschillende dierenbeschermingsorganisaties. Indien regels omtrent het fokken van honden aan de orde zijn, dan zullen deze een basis kunnen vinden in de

toekomstige Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Gelet op het bovenstaande zijn er geen gronden aanwezig om de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming een centrale taak toe te kennen als vast centraal informatie-inwinningspunt.

Nader onderzoek en instelling Commissie van advies.

In de notitie stelt de Minister voor om een commissie in te stellen om zodoende duidelijkheid te verkrijgen over de mogelijke te treffen maatregelen (paragraaf VII van de notitie Braks).

Het lijkt wenselijk de mogelijke maatregelen, mede gelet op de aanwezige complicaties, nader te bezien op hun haalbaarheid, uitvoerbaarheid en effectiviteit, alsmede op hun technische en juridische aspecten. Daarbij zal tevens aandacht geschonken moeten worden aan de vraag op welk bestuursniveau (centrale overheid of gemeente) de mogelijke maatregelen worden getroffen en uitgevoerd. Bij bijvoorbeeld het muilkorfgebod zouden gemeenten belast kunnen zijn met de maatregelen en de uitvoering. In overleg met de NVG zou daartoe een modelverordening kunnen worden opgesteld.

Teneinde duidelijkheid te verkrijgen over de mogelijk te treffen maatregelen ben ik voornemens een commissie van advies in te stellen. Ik neem mij voor deze commissie op zeer korte termijn te installeren en met haar werkzaamheden te doen aanvangen. De commissie die onder het voorzitterschap zal staan van prof. dr. J. Bouw (hoogleraar zootechniek gezelschapsdieren aan de faculteit der diergeneeskunde van de Rijksuniversiteit te Utrecht) zal voorts een voorgenomen samenstelling kennen met vertegenwoordigers van:

- de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland
- de Nederlandse Vereniging tot bescherming van dieren
- de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- het Ministerie van Binnenlandse Zaken
- het Ministerie van Landbouw en visserij
- het Ministerie van Justitie

Instelling van Commissie van Advies Agressief Gedrag bij Honden

Op 9 juni 1988 wordt naar aanleiding van de toezeggingen door de minister van LNV bij instellingsbeschikking (No. J 6568) een commissie van advies over agressief gedrag bij honden opgesteld. In die instellingsbeschikking is te lezen dat er een tijdelijke commissie van advies agressief gedrag bij honden bestaat. (artikel 1).

De commissie heeft op grond van artikel 2 lid 1 van de instellingsbeschikking tot taak voorstellen te doen voor maatregelen ter voorkoming van gevaar voor mens of dier als gevolg van agressief gedrag van honden. Daarbij dient de commissie in ieder geval aandacht te besteden aan aspecten van het dierenwelzijn en de openbare orde en de veiligheid, alsmede aan de uitvoerbaarheid en effectiviteit van de voorgestelde

maatregelen. Voor 1 september 1988 legt de commissie haar bevindingen en voorstellen aan de minister van Landbouw en Visserij neer in een uit te brengen rapport (artikel 2 lid 2).

Bij artikel 3 zijn benoemd:

- prof. dr. J Bouw (voorzitter)
- mw. Drs. J.H.C. Brooijmans Schallenberg op voordracht van de Raad van beheer op kynologisch gebied in Nederland
- M. van Zuuren op voordracht van de Nederlandse Vereniging tot bescherming van dieren
- Prof. H. Rozemond op voordracht van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde
- W.A.L. Reijlink op voordracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Mw. Mr. C.E.M.G. Höfte op voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken
- Mw. Mr. M.E. Portegies Damave op voordracht van de minister van Justitie
- Ir. C.J. Janmaat en
- Mr. P. Ritsema op voordracht van de minister van Landbouw en Visserij.

In artikel 4 is vastgelegd dat de bescheiden betreffende de werkzaamheden van de commissie geschiedt met inachtneming van de bepaling van het Besluit algemene secretarie-aangelegenheden rijksadministratie (stb. 1980, 182) op overeenkomstige wijze als bij het ministerie van Landbouw en Visserij.

Artikel 5 regelt dat bovenstaande regeling bekend wordt gemaakt in de Staatscourant en vervalt behoudens verlenging met ingang van 1 oktober 1988.

De commissie heeft het karakter van een deskundigencommissie. De leden zijn op basis van hun kennis van relevante aspecten van de materie benoemd.

Rapport van de Commissie van Advies Agressief gedrag bij honden

Medio september 1988 is van een door de minister van LNV ingestelde commissie een rapportage met adviezen verschenen. Het rapport bevat 8 hoofdstukken en een aantal bijlagen. Het rapport gaat na een samenvatting en inleiding in op de taakopdracht en inventarisatie van de problematiek. Na de probleemstelling volgt een indeling in categorieën van gevaarlijke honden. Verder is de bestaande regelgeving geïnterpreteerd en worden de mogelijkheden voor maatregelen besproken. Het rapport sluit af met een advies voor maatregelen.

Samenvatting van het rapport

De bestaande verontrusting over agressief gedrag van honden laat zich onder meer onderverdelen in een tweetal aspecten: de veiligheid van de burger en het dierenwelzijn.

Deze verontrusting is voor de minister van LNV aanleiding geweest medio juni 1988 de commissie van advies agressief gedrag bij honden in te stellen.

De commissie kreeg als taakopdracht voor 1 september 1988 voorstellen te doen voor maatregelen ter voorkoming van gevaar voor mens of dier als gevolg van agressief gedrag bij honden. Daarbij diende rekening gehouden te worden met de uitvoerbaarheid en effectiviteit van de maatregelen.

Onder gevaar voor mens of dier wordt verstaan de omstandigheid waarbij honden door hun agressieve gedrag een aanzienlijk letsel kunnen toebrengen aan mens of dier. De commissie constateert dat van de in ons land aanwezige honden een aantal in meer of mindere mate een gevaar voor mens of dier kan zijn.

De indruk is gewekt dat de problematiek van agressief gedrag van honden en met name van pitbullterriërs aanzienlijk aan het toenemen is. De commissie constateert uit de haar ter beschikking staande gegevens dat er sinds een aantal jaren problemen in de samenleving bestaan met agressief gedrag van honden, doch dat deze problematiek de afgelopen jaren niet is toegenomen. De commissie is van mening dat desalniettemin agressief gedrag van honden naar aard en omvang als een serieus probleem voor de samenleving moet worden opgevat. Zij stelt voorts vast dat agressief gedrag van pitbullterriërs een lokaal probleem vormt.

De commissie heeft zich in haar rapport met name gericht op gevaarlijke honden. Gevaarlijke honden zijn honden die door hun agressief gedrag aanzienlijk letsel kunnen toebrengen aan mens of dier. Daartoe heeft zij een drietal herkenbare categorieën gevaarlijke honden onderscheiden:

- Groepen van honden met morfologische overeenkomstige karakteristieken (honden met gelijke lichaamsbouw) waarin gefokt wordt op agressief gedrag (categorie I); tot deze categorie moeten dieren van het pitbullterriërtype gerekend worden. Immers binnen dit type wordt op agressief gedrag gefokt. Daarnaast zijn bepaalde uiterlijke kenmerken er debet aan dat bij beten het toegebrachte letsel vaak ernstig is en toont de pitbullterriër vaak vasthoudendheid in het gedrag. Ook dit kenmerk kan bijdragen aan de ernst van het toegebrachte letsel. Onder deze categorie kunnen in de toekomst ook andere rassen en typen honden worden gebracht indien agressiviteit zou blijken (bijvoorbeeld door het fokken op agressief gedrag).
- Gebruikshonden, te weten honden die geheel of gedeeltelijk opgeleid zijn voor bewakings-, opsporings- of verdedigingswerk. Deze honden is geleerd om af te weren, aan te vallen en in bepaalde situaties te bijten (categorie II).

Bij de indeling in de bovengenoemde twee categorieën zijn alleen vooraf herkenbare groepen van gevaarlijke honden betrokken. De commissie realiseert zich evenwel dat er in Nederland meerdere rassen of bastaarden voorkomen die zich agressief kunnen gedragen. Dit is echter niet voorspelbaar. Tonen deze honden agressief gedrag, dan vallen deze dieren automatisch onder de volgende categorie :

- Individuele honden, die niet behoren tot de eerste of tweede categorie en waarvan gebleken is dat ze een gevaar voor mens of dier zijn. Dit zijn individuele honden die

agressief gedrag getoond hebben door het toebrengen van letsel dan wel door het uiten van een dreiging daartoe (categorie III).

De commissie heeft zich gerealiseerd dat honden een zeer bijzondere betekenis voor hun eigenaar kunnen hebben en dat dieren een eigen te respecteren waarde hebben. De commissie is echter van mening dat tegen agressief gedrag van honden maatregelen genomen moeten worden.

De door de commissie voor de onderhavige problematiek voorgestelde maatregelen vallen uiteen in maatregelen die voor alle groepen van honden gelden en specifieke maatregelen voor de categorieën I, II en III. Deze betreffen wetgeving, voorlichting en onderzoek.

Als algemene maatregelen worden voorgesteld een verbod op hondengevechten, verhoging van het strafmaximum op overtreding van artikel 425 Wetboek van Strafrecht, alsmede het geven van voorlichting en educatie.

Als belangrijkste preventieve maatregel stelt de commissie een verplichting tot het muilkorven voor en/of het kort aanlijnen van de honden uit de drie hiervoor genoemde categorieën, zodra deze honden zich op een al dan niet met enige beperking voor het publiek toegankelijke plaats bevinden. Deze maatregel heeft ten doel het potentiële gevaar te keren dat deze honden voor mens en dier betekenen indien zij op geen enkele wijze onschadelijk worden gehouden. De gebruikshonden komen voor een muilkorfverplichting in beginsel niet in aanmerking, gezien de werkzaamheden waarvoor deze honden worden gebruikt. De commissie is van mening dat de gebruikshonden door erkende instanties moeten worden opgeleid.

In het kader van repressieve maatregelen merkt de commissie op dat het aanbeveling verdient dat een hond, die behoort tot een van de drie categorieën van gevaarlijke honden en ernstig letsel heeft toegebracht aan mens of dier (omdat niet aan een muilkorf- en of aanlijnverplichting is voldaan), in beginsel aan de eigenaar wordt ontnomen. Naar het oordeel van de commissie biedt het bestaande wettelijk kader, met name het Wetboek van Strafrecht vooralsnog voldoende mogelijkheden daartoe.

Als ondersteunende maatregel is een identificatie en registratie voor honden uit de categorie I, II en III gewenst.

Gevaarlijk gedrag van honden kunnen in bepaalde gevallen de openbare orde in de gemeenten verstoren. Omdat de gemeenten belast zijn met de zorg voor bescherming hiervan, zijn enige voorstellen tot deze bestuurslaag gericht; te weten de invoering van de aanlijn- en muilkorfgeboden. Zonder wettelijke grondslag zijn de gemeenten niet verplicht tot aanpassing van hun verordeningen en is landelijke toepassing dan ook niet gegarandeerd. Direct geconfronteerd met (mogelijke) agressie van honden en de gevolgen ervan, kunnen de lokale besturen evenwel de noodzaak van ingrijpen op hun grondgebied het beste beoordelen. De overige –hierboven aangeduide– aanbevelingen zouden op rijksniveau verwezenlijkt moeten worden.

Hoofdpijnen uit de rapportage van de Commissie van Advies

Hoofdstuk 1. Inleiding

Enige tijd geleden ontstond in ons land verontrusting door berichten in de media, dat er hondengevechten worden gehouden waarbij de dieren elkaar ernstig zouden beschadigen.

Daarnaast leek er de laatste tijd sprake te zijn van een toename van agressief gedrag van honden. In toenemende mate verschenen berichten in de media over honden die mensen en dieren aanvielen. Dit leidde tot vragen vanuit de samenleving om adequate maatregelen. Door de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Eversdijk en Van der Burg zijn schriftelijke vragen gesteld aan de ministers van LNV en Justitie, inzake de incidenten met pitbullterriërs, alsmede eventueel te nemen maatregelen inzake deze problematiek.

In een notitie die mede namens de minister van LNV aan de Tweede kamer der Staten-Generaal is verzonden, is ingegaan op de problematiek van de pitbullterriërs, waarbij tevens is voorzien in de beantwoording van bovengenoemde kamervragen.

In deze notitie schrijft de minister van LNV mede namens zijn ambtsgenoot van Justitie dat de problematiek van agressief gedrag van honden zich laat onderverdelen in een tweetal aspecten, te weten:

- verstoring van de openbare orde en veiligheid in het algemeen;
- dierenwelzijn.

Regelgeving gericht op agressief gedrag bij honden lijkt slechts op beperkte schaal te bestaan. Voorts is de regelgeving niet specifiek op de huidige problematiek toegesneden. Naast een mogelijke verbetering van het bestaande wettelijke kader, dat meer een repressief karakter heeft, bestaat er ook behoefte aan maatregelen die juist kunnen voorkomen dat mens en dier gevaar lopen als gevolg van agressief gedrag van honden.

Door de publiciteit over agressieve honden kan de algemene waardering voor de hond als huisdier op de achtergrond geraken. De over het algemene positieve waardering van de samenleving voor de hond zou wel eens kunnen omslaan wanneer oorzaken en gevolgen van het agressieve gedrag van honden niet daadwerkelijk worden aangepakt.

De noodzaak van met name preventieve maatregelen sluit ook aan bij de uitkomsten van een enquête, die in opdracht van de Commissie Gezondheid en Welzijn Gezelschapsdieren is verricht over de relatie mens-dier. Uit deze enquête kwam naar voren dat afwijkend gedrag van huisdieren (hond en kat) door hun eigenaren als het grootste probleem wordt ervaren. Ook voor niet-eigenaren vormt agressie van honden een probleem door de dreiging die daarvan uitgaat.

Behalve het gevaar voor mens en dier dat honden hun agressief gedrag vormen, is het welzijn van dieren dat aan de orde is bij hondengevechten, voor de minister van LNV aanleiding geweest zich door deskundigen te laten adviseren.

Hoofdstuk 2.

2.1. Taakopdracht

Gelet op de onderhavige problematiek achtte de minister van LNV het wenselijk mogelijke maatregelen, mede in verband met eventuele complicaties, nader te bezien op hun haalbaarheid, uitvoerbaarheid en effectiviteit, alsmede op hun technische en juridische aspecten.

Teneinde daarover duidelijkheid te verkrijgen heeft de minister van LNV op 10 juni 1988 de Commissie van advies "agressief gedrag bij honden" geïnstalleerd.

De taakstelling van de commissie luidde naar aanleiding van de instellingsbeschikking van de minister van LNV van 9 juni 1988 als volgt:

- de commissie heeft tot taak voorstellen te doen voor maatregelen ter voorkoming van agressief gedrag van honden. Daarbij besteedt zij in ieder geval aandacht aan aspecten van het dierenwelzijn en de openbare orde en veiligheid, alsmede aan de uitvoerbaarheid en effectiviteit van de voorgestelde maatregelen.
- de commissie legt haar bevindingen en voorstellen neer in een op uiterlijk 1 september 1988 aan de minister van LNV uit te brengen rapport.

2.3 Werkwijze

De commissie acht, gelet op haar taakopdracht, een nadere beschouwing van de materie gewenst, alvorens tot een probleemstelling te komen. Daarom geeft zij in hoofdstuk 3 eerst een inventarisatie van de onderhavige problematiek. Gezien het korte tijdsbestek waarin te werk moest worden gegaan, is deze inventarisatie beperkt gebleven tot een kort overzicht van de problematiek met agressief gedrag van honden in Nederland en in een aantal andere landen. De commissie is evenwel van mening dat zij op basis van de huidige informatie tot verantwoorde oordeelsvorming en advisering is gekomen. Vanuit deze inventarisatie is de commissie tot de probleemstelling gekomen, zoals in hoofdstuk 4 wordt beschreven.

Onderzocht is welke honden agressief zijn (dan wel in staat geacht worden agressief gedrag te vertonen) en als gevolg daarvan gevaarlijk kunnen zijn voor mens en dier. In hoofdstuk 5 wordt hierop ingegaan.

Voor een beoordeling van de problematiek op grond waarvan maatregelen kunnen worden voorgesteld is eveneens een inventarisatie van de bestaande regelgeving van belang. Deze inventarisatie wordt in hoofdstuk 6 gegeven.

In hoofdstuk 7 wordt aangegeven welke maatregelen overwogen zouden kunnen worden om de problematiek van agressief gedrag van honden te beteugelen, waarna de commissie

in hoofdstuk 8 aangeeft tot welke voorstellen voor maatregelen bedoelde overwegingen hebben geleid.

Gezien de periode, waarbinnen de commissie haar werkzaamheden diende te verrichten, alsmede de deskundigheid binnen de commissie, heeft zij het niet nodig geacht andere personen of groeperingen uit de hondenwereld te horen.

Hoofdstuk 3. Inventarisatieproblematiek

De commissie heeft vanaf het moment van haar instelling getracht zoveel mogelijk nieuwe relevante informatie uit binnen- en buitenland over de aard van de problematiek van de agressieve honden te verzamelen.

3.1 Inventarisatie buitenland

In België, Duitsland, Groot-Brittannië en Zwitserland is geen sprake van grote problemen met pitbullterriërs. In de Verenigde Staten is sprake van problemen vanwege clandestiene hondengevechten.

3.2 Inventarisatie Nederland

Van de 1,7 miljoen honden die Nederland telt blijkt dat 0,5 % van de totale hondenpopulatie te bestaan uit pitbullterriërs (geen officiële cijfers). Volgens schattingen is er sprake van 17.000 geregistreerde hondenbeten per jaar die in ziekenhuizen worden behandeld.

Op basis van voor de commissie beschikbare gegevens kan gesteld worden dat het aantal beten door pitbullterriërs over het algemeen slechts een klein deel uitmaakt van de totale hoeveelheid hondenbeten maar dat het percentage beten die toegeschreven worden aan de pitbullterriërs in enkele gemeenten duidelijk afwijkt van het landelijke beeld. Hieruit volgt dat het probleem van de pitbullterriërs lokaal verschilt.

Hoofdstuk 4. Probleemstelling

De commissie heeft als taakopdracht gekregen voorstellen te doen voor maatregelen ter voorkoming van gevaar voor mens of dier als gevolg van agressief gedrag bij honden. De commissie verstaat onder 'een gevaar voor mens of dier' de omstandigheid waarbij honden door hun agressieve gedrag een aanzienlijk letsel kunnen toebrengen. Naar aanleiding van de gegevens uit de inventarisatie overweegt de commissie in het kader van haar taakopdracht het volgende:

Door de berichtgeving in de media ontstaat het beeld dat de problematiek van agressief gedrag van honden en met name het agressieve gedrag van pitbullterriërs, in korte tijd aanzienlijk is toegenomen. De commissie heeft geen gegevens kunnen achterhalen waaruit dit blijkt. Dat betekent overigens niet dat op grond daarvan kan worden gesteld dat er geen sprake is van een probleem of dat het nemen van maatregelen achterwege kan blijven.

Voorts merkt de commissie op dat uit de gegevens van de gemeenten niet kan worden afgeleid dat het probleem van de agressieve honden uitsluitend een pitbullterriër aangelegenheid betreft. Het aantal bijtgevallen waarbij andere honden betrokken zijn is omvangrijker dan het aantal bijtgevallen waarbij pitbullterriërs betrokken zijn.

De commissie zal naar aanleiding van dit gegeven gelet op haar taakopdracht, zowel vanuit specifieke kennis omtrent het gedrag van honden aangeven welke categorieën van gevaarlijke honden onderscheiden kunnen worden. Dit is met name van belang voor de vraag welke maatregelen de commissie noodzakelijk acht. Uit de door de gemeenten verstrekte gegevens kan eveneens worden afgeleid dat het probleem van de pitbullterriërs (en andere agressieve honden) een aangelegenheid is die, qua omvang, lokaal verschilt. Dit gegeven kan van belang zijn bij de vraag op welk bestuursniveau maatregelen genomen moeten worden.

Met betrekking tot de aard van de problematiek merkt de commissie tenslotte het volgende op. Van agressief gedrag van honden ondervinden niet alleen mensen overlast. Ook het welzijn van dieren is daarbij in het geding. De commissie denkt hierbij aan het letsel dat aan dieren bij een bijt-incident kan worden toegebracht en aan hondengevechten. De commissie merkt op dat de oorzaken die leiden tot het voorkomen van agressief gedrag bij honden zowel gezocht moeten worden in generaties lang selecteren op agressief gedrag als in aangeleerd agressief gedrag.

Gezegd kan dan ook worden dat het probleem van agressiviteit bij honden niet alleen een probleem is van honden maar ook van de eigenaren van de honden. Deze overwegingen zal de commissie eveneens bij haar voorstellen betrekken.

Hoofdstuk 5. Categorieën gevaarlijke honden.

Voor het doen van voorstellen is het noodzakelijk te analyseren welke groepen van honden thans agressief kunnen zijn en derhalve een gevaar kunnen vormen voor mens of dier. Daarbij is het noodzakelijk dat dergelijke categorieën honden nauwkeurig omschreven worden en vooraf herkenbaar zijn. Zoals de commissie in de probleemstelling heeft opgemerkt ontstaat agressief gedrag bij honden door het generaties lang selecteren op agressief gedrag, terwijl dit gedrag ook kan worden aangeleerd. Bij de indeling in categorieën is hiermee dan ook rekening gehouden.

- Groepen van honden met morfologische overeenkomstige karakteristieken (honden met gelijke lichaamsbouw) waarin gefokt wordt op agressief gedrag (categorie I); tot deze categorie moeten dieren van het pitbullterriër type gerekend worden. Immers binnen dit type wordt op agressief gedrag gefokt. Daarnaast zijn bepaalde uiterlijke kenmerken er debet aan dat bij beten het toegebrachte letsel vaak ernstig is. Tenslotte toont de pitbullterriër vaak vasthoudendheid in het gedrag. Ook dit kenmerk kan bijdragen aan de ernst van het toegebrachte letsel. Onder deze categorie kunnen in de toekomst ook andere rassen en typen honden worden gebracht indien agressiviteit zou blijken (bijvoorbeeld door het fokken op agressief gedrag).

- Gebruikshonden, te weten honden die geheel of gedeeltelijk opgeleid zijn voor bewakings-, opsporings- of verdedigingswerk. Deze honden is geleerd om af te weren, aan te vallen en in bepaalde situaties te bijten (categorie II). Bij de indeling in de bovengenoemde tweecategorieën zijn alleen vooraf herkenbare groepen van gevaarlijke honden betrokken. De commissie realiseert zich evenwel dat er in Nederland meerdere rassen of bastaarden voorkomen die zich agressief kunnen gedragen. Dit is echter niet voorspelbaar. Tonen deze honden agressief gedrag, dan vallen deze dieren automatisch onder de volgende categorie.
- Individuele honden, die niet behoren tot de eerste of tweede categorie, waarvan gebleken is dat ze een gevaar voor mens of dier zijn. Dit zijn individuele honden die agressief gedrag getoond hebben door het toebrengen van letsel dan wel door het uiten van een dreiging daartoe (categorie III).

Hoofdstuk 6. Inventarisatie bestaande regelgeving.

Alvorens de commissie overgaat tot het bespreken van de (mogelijke) maatregelen geeft de commissie een inventarisatie van de bestaande regelgeving op het gebied van honden. Thans is geen regelgeving die zich specifiek richt op de pitbullterriër. Voor zover de regelgeving in maatregelen voorziet betreft het honden of dieren in het algemeen. De meeste bepalingen hebben een repressief karakter. De commissie heeft voor het overzicht van regelgeving onder meer gebruik gemaakt van het overzicht dat de minister van LNV in zijn notitie aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gegeven (zie hoofdstuk 2).

De commissie concludeert in 6.8 van haar rapport dat op grond van haar inventarisatie de conclusie gerechtvaardigd is dat er (wettelijk) reeds veel is geregeld met betrekking tot honden. Verschillende regelingen bieden de mogelijkheid om tegen agressief gedrag van honden op te treden, zij het dat dit optreden veelal een repressief karakter heeft. Tegen de achtergrond van bestaande regelgeving zal de commissie vanuit de door haar geformuleerde probleemstelling bezien in hoeverre aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Hoofdstuk 7 Mogelijkheden voor maatregelen.

Gelet op het agressieve gedrag bij diverse groepen honden acht de commissie adequate maatregelen noodzakelijk. In dit hoofdstuk zullen de belangrijkste maatregelen en afwegingen daarbij de revue passeren. Hierbij is een onderverdeling gemaakt in preventieve en repressieve maatregelen.

Met preventieve maatregelen bedoelt de commissie maatregelen en daarbij ondersteunende maatregelen die primair ten doel hebben te voorkomen dat gevaar ontstaat. Deze kunnen ook een repressief karakter hebben in de zin dat deze eerst kunnen worden toegepast nadat agressief gedrag zich heeft geopenbaard zoals dit het geval is bij de honden uit categorie III.

Repressief zijn maatregelen en daarbij ondersteunende maatregelen die er primair op gericht zijn de overheid in staat te stellen om achteraf, nadat bepaald gedrag zich heeft

gemanifesteerd, te reageren op ongewenst gedrag van hond en/of eigenaar. Deze kunnen een preventief effect hebben in die zin dat zij ongewenste situaties in de toekomst kunnen voorkomen.

Preventieve maatregelen zijn in dit kader het meest gewenst, omdat hiermee voorkomen wordt dat honden een gevaar voor mens of dier gaan betekenen. Bovendien zijn repressieve maatregelen nodig, waar de preventieve maatregelen worden overtreden.

Van groot belang voor de onderhavige materie is dat de te nemen maatregelen niet alleen uitvoerbaar en effectief zijn, maar tevens controleerbaar en bij overtreding vervolgbaar zijn.

Gelet op het voorgaande heeft de commissie een aantal maatregelen gezien op haalbaarheid, uitvoerbaarheid en effectiviteit alsmede op de technische en juridische aspecten. Daarbij is tevens aandacht geschonken aan de vraag op welk bestuursniveau (centrale overheid of gemeenten) de mogelijke maatregelen getroffen of uitgevoerd kunnen worden.

Buiten beschouwing worden hier gelaten de mogelijkheden die het Burgerlijk Wetboek biedt aan burgers om (preventief en) repressief op te treden tegen agressief en schadetoebrengend gedrag van honden. De commissie verwijst naar dat wat daaromtrent is opgemerkt in het kader van de inventarisatie van de bestaande regelgeving (hoofdstuk 6).

Conclusie:

Samenvattend is de commissie van oordeel dat het aanbeveling verdient om de hond in de volgende gevallen aan de eigenaar te ontnemen of af te maken:

- indien de eigenaar van een hond uit categorie I, II of III het muilkorfgebod heeft overtreden en de hond als gevolg daarvan een mens of dier heeft aangevallen en gebeten, zonder dat er sprake is van ernstig letsel, zou de eigenaar de waarschuwing dienen te ontvangen dat hij bij een volgende overtreding zal worden overgegaan tot het ontnemen en/of afmaken van de hond.
- Indien een eigenaar of houder van ene hond uit categorie I, II of III bij herhaling het muilkorfgebod en/of aanlijngebod heeft overtreden zou hem de hond ontnomen moeten worden;
- Indien een hond uit categorie I, II of III een mens of dier ernstig letsel heeft toegebracht (al dan niet als gevolg van overtreding van het aanlijn- en/of muilkorfgebod) zou de hond dienen te worden afgemaakt; voor de honden uit categorie III geldt dat deze honden veelal eerder hebben gebeten.

De commissie maakt hierbij uitdrukkelijk de kanttekening dat, waar zij repressieve maatregelen voorstelt voor honden uit categorie II, zij alleen het oog heeft op situaties waarin de hond niet in zijn functie wordt gebruikt.

De hiervoor omschreven repressieve maatregelen kunnen binnen het bestaande wettelijke kader toepassing vinden. De commissie doelt hier op de mogelijkheid die de rechter op

grond van het Wetboek van Strafrecht heeft om in beslag genomen goederen en dieren verbeurd of aan het verkeer onttrokken te verklaren. Deze procedure is met de nodige waarborgen omkleed.

Indien in de toekomst een gedragstest is ontwikkeld aan de hand waarvan het mogelijk is de agressiviteit van honden vast te stellen, kan deze van belang zijn om vast te stellen of de in beslaggenomen hond dermate agressief is dat die hond een gevaar vormt voor de samenleving. Met name in die gevallen dat een hond die niet behoort tot de drie groepen van gevaarlijke honden, ernstig letsel heeft toegebracht aan mens of dier, kan de uitkomst van een dergelijke test aanleiding zijn tot onttrekking aan het verkeer over te gaan. Dit vanuit het oogpunt om de beveiliging van de maatschappij

De commissie is van oordeel dat vanuit het oogpunt van het bevorderen van het welzijn van dieren het houden van en het laten deelnemen van en hond aan hondengevechten verboden dient te worden.

Hoofdstuk 8 Maatregelen.

Gelet op de in hoofdstuk 7 aangegeven overwegingen bij de mogelijkheid voor maatregelen is de commissie tot een aantal voorstellen voor maatregelen gekomen.

Deze maatregelen vallen uiteen in maatregelen die algemeen voor alle groepen van honden gelden en maatregelen die specifiek genomen dienen te worden voor de in hoofdstuk 5 genoemde categorieën I, II en III.

- 8.2.1 strafverhoging in bestaande maatregelen
- 8.2.2 verbod hondengevechten
- 8.2.3 onderzoek gedragstest
- 8.2.4 voorlichting en educatie

a. gedrags- en gehoorzaamheids cursussen

Naast de honden van de categorieën I en II komen in ons land rassen of bastaarden voor waarbinnen gedragsproblemen met name agressief gedrag kunnen optreden. Hierdoor kunnen deze honden een gevaar vormen voor mens of dier.

De commissie acht het wenselijk dat er bij degenen die in het bezit zijn van een hond van een dergelijk ras (of een bastaard) op wordt aangedrongen een zogenaamde gedrags- en gehoorzaamheids cursus te volgen.

Belangrijke rassen (of typen) die daarvoor onder meer in aanmerking komen zijn:

- Argentijnse Dog
- Fila Brasileiro
- American Staffordshire Terrier
- Staffordshire Bullterrier
- Bullterrier
- Mastino Napolitano

- Boxer
- Riesen Schnauzer
- Rottweiler
- Bouvier
- Dobermann
- Duitse, Hollandse, Franse en Belgische herdershonden
- Hovawart
- Sennenhond
- Engelse Cocker Spaniel
- Drentse Patrijshond
- Golden Retrievers

De commissie merkt hierbij uitdrukkelijk op dat bovengenoemde opsomming niet limitatief is.

8.3 Maatregelen voor de categorieën I, II en III.

8.3.1 Preventieve maatregelen.

Categorie I

1. alle honden die zich op een al dan niet met enige beperking voor het publiek toegankelijke plaats bevinden dienen kort aangelijnd en gemuilkorfd te zijn.
2. ter ondersteuning van en voor de controleerbaarheid van bovengenoemde maatregelen dienen alle honden uit deze categorie geïdentificeerd en geregistreerd te worden.
3. het fokken met deze honden dient via voorlichting en educatie ontmoedigd te worden. Maatregelen die een fokverbod (respectievelijk een verbod tot het houden op termijn) inhouden worden te vergaand geacht .

categorie II: zie rapport

categorie III: zie rapport

8.3.2. Repressieve maatregelen

Categorie I, II en III

De commissie is van mening dat de volgende repressieve maatregelen aanbeveling verdienen:

- a. bij herhaaldelijke overtreding van het aanlijn- en/of muilkorfgebod door de houder of begeleider van de hond zou een adequate strafsanctie dienen te worden opgelegd alsmede zou de hond aan de houder of begeleider dienen te worden ontnomen en te worden herplaatst;
- b. bij herhaaldelijke overtreding van het aanlijn- en/of muilkorfgebod, waarbij letsel is toegebracht aan mens of dier, maar niet van ernstige aard, zou de houder of begeleider van de hond een adequate strafsanctie dienen te worden opgelegd.

Tevens zou de hond aan de eigenaar ontnomen dienen te worden en voor zover mogelijk herplaatst.

- c. Bij een enkele overtreding van het aanlijn- en/of muilkorfgebod, waarbij aan mens of dier ernstig letsel is toegebracht, zou de houder of begeleider van de hond een adequate strafsanctie dienen te worden opgelegd. Tevens moet de hond aan de eigenaar ontnomen worden gevolgd door het afmaken van de hond.

De commissie is van oordeel dat het bestaande wettelijke kader met name het wetboek van strafrecht voldoende mogelijkheden biedt om bovengenoemde repressieve maatregelen toe te passen.

8.4. Omdat gevaarlijk gedrag van honden in bepaalde gevallen de openbare orde in de gemeenten kunnen verstoren en de gemeenten zijn belast met de zorg voor de bescherming hiervan, zijn enige voorstellen tot deze bestuurslag gericht: te weten de invoering van de aanlijn- en/of muilkorfgeboden. Zonder wettelijke grondslag zijn de gemeenten niet verplicht tot aanpassing van hun verordeningen en is landelijke toepassing dan ook niet gegarandeerd. Direct geconfronteerd met (mogelijk) agressie van honden en de gevolgen ervan, kunnen de lokale besturen immers de noodzaak van ingrijpen op hun grondgebied het beste beoordelen. De overige adviezen zouden op Rijksniveau verwezenlijkt moeten worden. Dat geldt onder meer voor de identificatie – en registratieregeling. Mogelijk vormt de gezondheids- en welzijnswet voor dieren hiervoor de basis.

3. Interpretatie van het rapport van de commissie van advies:

De deskundigencommissie onder leiding professor Bouw heeft vanuit de politiek een duidelijke opdracht gekregen om de pitbullproblematiek te beschrijven en om maatregelen te formuleren. De problematiek was dermate ingewikkeld dat de minister van LNV hiervoor een commissie in het leven heeft geroepen. De commissie is met een aantal maatregelen gekomen die de veiligheid van de burger en het dierenwelzijn moesten dienen.

De commissie stelde vast dat van de in ons land aanwezige honden een aantal in meer of mindere mate en gevaar vormen voor mens en dier. Om de problematiek in orde van grootte te omschrijven moest worden vastgesteld hoeveel gevaarlijke honden er in Nederland zijn en hoeveel van die gevaarlijke honden verantwoordelijk zijn voor hondenbeten. De commissie is van mening dat agressief gedrag van pitbullterriërs een lokaal probleem vormt. Daarnaast stelt zij vast dat naast deze groep honden ook nog andere categorieën honden een gevaar kunnen vormen voor mens en dier. Daartoe is door de commissie een indeling gemaakt in drie categorieën honden.

De commissie stelt als maatregel voor hondengevechten te verbieden (algemene maatregel). Daarnaast stelt zij voor alle drie categorieën honden voor preventieve maatregelen te nemen door een aanlijn- en/of muilkorfgebod op te leggen. De repressieve maatregelen dienen naar mening van de commissie te bestaan uit het ontnemen van de hond van de eigenaar die het aanlijn- en/of muilkorfgebod heeft overtreden en ernstig letsel heeft veroorzaakt. Als uiterste maatregel moet gedacht worden aan het doden van het dier.

Als ondersteunende maatregel stelt de commissie voor om de honden uit de drie categorieën te identificeren en registreren. Verder beveelt de commissie de ontwikkeling van een gedragstest aan om bij agressieve honden de mate van agressie te kunnen testen.

Anno 2007 kan geconcludeerd worden dat met de aanbevelingen van de commissie Bouw op het vlak van het dierenwelzijn niet veel terecht is gekomen. Het heeft er alle schijn van dat de politiek haar plan al had getrokken nog voordat de commissie überhaupt was geïnstalleerd. Inmiddels is in artikel 73 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren door het opnemen van het verbod tot houden van pitbullterriërachtige honden de mogelijkheid tot aanlijn- en muilkorfgeboden afgesneden. Op agressie testen is hierdoor momenteel ook niet mogelijk. De consequentie van dit artikel is dat elke hond die onder de RAD valt gedood wordt in Nederland.

De RAD werkt een uitsterfbeleid uit van de destijds nog in Nederland levende pitbullterriërachtige honden. Kennelijk was het de bedoeling dat er op termijn geen enkele pitbullterriërachtige hond meer in Nederland te bespeuren zou zijn. Voor de nog in Nederland levende pitbullterriërachtige honden is wel een aanlijn- en muilkorfgebod ingesteld zodat deze onschadelijk werden gemaakt. Ook werd geregeld dat deze honden zich niet meer konden voortplanten.

Het is onvoorstelbaar dat de politiek met dergelijke wetsvoorstellen heeft ingestemd. In feite moet men zich de vraag stellen hoe het heeft kunnen gebeuren dat, ondanks de met zorg

opgestelde diervriendelijke adviezen en maatregelen, een dergelijk wrede en dieronvriendelijke wet als de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren in de vorm van artikel 73 toch het levenslicht heeft kunnen zien.

Feitelijk zijn alle diervriendelijke aspecten van de commissie Bouw opzij geschoven en is de pitbullterriërachtige hond met politieke instemming tot ongewenst vreemdeling gebombardeerd. Honden die het uiterlijk hebben van een pitbullterriërachtige hond worden op grond daarvan gedood.

Het moet de commissie van professor Bouw toch vreemd voorkomen dat met hun adviezen nauwelijks iets is gedaan. Aanvankelijk geeft de Tweede Kamer aan dat zij de problematiek te lastig vindt, waarna een commissie van deskundigen (op dit gebied!) wordt geïnstalleerd. Vervolgens negeert de Tweede Kamer de adviezen van deze commissie om daarna de problematiek ten aanzien van pitbullterriërachtige honden zelf op te lossen in de vorm van een fok-, houd- en invoerverbod.

En dat terwijl de commissie aangegeven heeft dat zij van mening is dat van het thans beschikbare wetenschappelijke materiaal geen hondenras in aanmerking komt voor een verbod tot houden. Zij stelt dat de hondenrassen, die een grote mate van agressie vertonen, dit door ingrijpen van de mens hebben verkregen. Gelet daarop is de commissie van mening dat er geen gronden aanwezig zijn voor een dergelijk ingrijpend (houd)verbod.

Bijna twintig jaar na dato en vele duizenden slachtoffers van deze wrede wetgeving verder is er politiek draagvlak om de RAD te evalueren. De minister van LNV, Gerda Verburg is voornemens een commissie in te stellen die het effect van de RAD moet analyseren. Deze commissie zal vermoedelijk ook een taakopdracht krijgen en met voorstellen moeten komen. De geschiedenis lijkt zich te herhalen. Hopelijk zal de politiek de adviezen van wijlen professor Bouw en zijn commissie twintig jaar na dato nog op waarde weten te schatten. Het opnieuw instellen van een commissie lijkt een overbodige zaak als de voorstellen van de commissie Bouw na twintig jaar alsnog worden overgenomen. Zij hebben de tand des tijds weten te doorstaan en zijn actueler en toepasbaarder dan ooit. Het dierenwelzijn zal daar in zijn volle omvang bij gebaat zijn!

4. Wettelijk kader

Zoals eerder aangegeven is de basis voor het verbod van de pitbullterriërachtige hond te vinden in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. In het artikel 73 lid1 wordt het fokken van bedoelde dieren, het in Nederland brengen, te koop aanbieden of verkopen verboden. Artikel 121 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren stelt overtredingen van artikel 73 strafbaar als misdrijf:

Artikel 121

[1.] Gedragingen in strijd met de voorschriften vastgesteld bij of krachtens de artikelen 36, eerste lid, 37, 40, 43, 61, eerste lid, en **73**, tweede lid, zijn **misdrijven**.

Artikel 73 lid 2 verbiedt het voorhanden hebben van pitbullterriërachtige honden als genoemd in de RAD. Lid 3 tenslotte limiteert het aantal honden dat onder de regeling valt door expliciet te stellen dat alleen die dieren die een gevaar voor mens en dier op kunnen leveren onder het verbod vallen.

Artikel 74 van deze wet regelt de rol van de burgemeester bij het voorhanden hebben van pitbullterriërachtige honden. Aan hem is ook de bevoegdheid toegekend om het dier te laten doden op een door hem aangewezen plaats.

De RAD vloeit voort uit de artikelen 73 en 107 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. De regeling regelt in feite een uitsterfbeleid voor de pitbullterriërachtige hond. Na een wettelijk bepaalde datum na inwerkingtreding wordt het op grond van artikel 73 verboden om honden met een pitbullterriërachtig uiterlijk te fokken, in Nederland te brengen of te verkopen dan wel aan te bieden. Verder is het voorhanden hebben van deze honden verboden. Hierdoor mogen zelfs dierenartsen en asiels geen hulp bieden aan zieke of gewonden pitbullterriërachtige honden. In de bijlage bij de RAD staan de karakteristieken van een pitbullterriërachtige hond omschreven.

Wijziging RAD

Het verdient aanbeveling de omschrijving van de karakteristieken van de pitbullterriërachtige hond aan te scherpen en concreter te maken. De beschrijving zoals die thans geldt als bijlage bij de RAD is zo algemeen opgesteld dat niet alleen pitbullterriërachtige honden maar ook andere honden als 'bijvangst' de dupe worden van deze omschrijving.

Schouwing

Het schouwen van pitbullterriërachtige honden vindt thans plaats door ambtenaren die in dienst zijn van de Algemene Inspectie Dienst, of door particuliere schouwers. De particuliere schouwers worden regelmatig door de overheid voor hun expertise ingehuurd.

Het is echter onduidelijk wanneer een schouwer (particulier of overheid) als deskundige kan worden aangemerkt omdat dit geen beschermd beroep is. In principe kan elke liefhebber of geïnteresseerde zich schouwer noemen. Het zou aanbeveling verdienen dat schouwers een door de overheid erkende opleiding volgen zodat zij gecertificeerd schouwer kunnen worden. Los van de bezoldiging van de schouwer moet namelijk vaststaan dat de schouwing boven elke twijfel verheven is uitgevoerd.

Bijlage RAD

Aan de hand van de bij de RAD behorende bijlage met omschrijving van de karakteristieken van de pitbullterriërachtige hond wordt thans door schouwing vastgesteld of een hond behoort tot het pitbullterriërtype. Doordat de kenmerken uitermate algemeen zijn omschreven, wijken schouwingen in de praktijk nogal eens af. Of een hond voldoet aan de karakteristieken uit de bijlage bij de RAD, hangt af van het feit of de karakteristieken in belangrijke mate overeenkomen met de beschrijving van die karakteristieken of dat de hond in belangrijke mate gelijkenis vertoont met de afbeeldingen die in de bijlage bij de RAD zijn opgenomen.

Onduidelijk is hoeveel karakteristieken van doorslaggevende betekenis moeten zijn om een hond als pitbullterriërachtige aan te merken. Daarnaast is het van de schouwer afhankelijk of hij een pitbullterriërachtige hond in belangrijke mate vindt lijken op de afbeeldingen in de bijlage. De omschrijvingen van de karakteristieken zijn derhalve verre van objectief te noemen. Daardoor kan een subjectief oordeel van een schouwer al snel de dood van een hond betekenen, terwijl deze niet per definitie als pitbullterriërachtige hond hoeft te worden aangemerkt.

Proces-verbaal

Extra beletsel vormt het op ambteed - of belofte opgemaakte proces-verbaal door de ambtenaar van de Algemene Inspectie Dienst. Dit proces-verbaal heeft een bijzondere bewijskracht. De feiten of omstandigheden in het proces-verbaal vormen op grond van artikel 344 lid 2 Wetboek van Strafvordering wettig en overtuigend bewijs voor een rechter.

Het proces-verbaal (1) wordt in de regel voorzien van bijlagen. De bijlagen bestaan bij "pitbullzaken" uit foto's van het in beslaggenomen dier, een expertiseverslag (2) en een certificaat waaruit expertise inzake het beoordelen van honden van het pitbullterriërtype blijkt. Het expertiseverslag echter omvat niet meer dan een opsomming van de karakteristieken uit de bijlage van de RAD. Achter de karakteristieken moet de desbetreffende ambtenaar aangeven of de kenmerken wel of niet van toepassing zijn. Door subjectiviteit van de beoordeling als gevolg van het hanteren van de algemeen omschreven karakteristieken zou een dergelijk expertiseverslag nooit als wettig en overtuigend bewijs mogen dienen. Zoals eerder opgemerkt is het mogelijk dat honden zoals de American Bulldog als pitbullterriërachtige hond worden aangemerkt, terwijl deze honden nogal afwijken van het type pitbullterriër. De afbeeldingen uit de bijlage worden bij de

1) zie bijlage pagina 54

2) zie bijlage pagina 52

oordeelsvorming betrokken, maar zouden dan ook moeten worden verwijderd. Hiervoor moeten duidelijke foto's van pitbullterriërachtige honden worden gebruikt zodat objectief kan worden vastgesteld welke hond onder de RAD valt en welke niet. Overigens is dan nog niet komen vast te staan dat een dergelijke hond een overmatige agressie in zich heeft.

In de bijlage van de RAD moet daarnaast vermeld worden dat slechts honden die in belangrijke mate voldoen aan de navolgende karakteristieken tevens een gedragstest moeten ondergaan. Alleen dan kan worden vastgesteld of een hond maatschappelijk aanvaardbare agressie bezit. Daarnaast moet voor deze categorie honden verplichte registratie - en identificatiemaatregelen gelden, zodat duidelijk is welke hond bij welke eigenaar hoort.

Hierna worden de karakteristieken van de pitbullterriërachtige hond volgens thans geldende bijlage 1 van de RAD uiteengezet.

Bijlage 1. Honden van het pitbullterriërtype, waaronder wordt verstaan honden die in belangrijke mate voldoen aan de navolgende karakteristieken of in belangrijke mate gelijkenis vertonen met de navolgende afbeeldingen

Algemene omschrijving:

- * gespierde gladharige hond
- * straalt kracht uit
- * atletisch, maar niet zeer slank
- * een zwaar front met in vergelijking een lichte achterhand
- * van opzij gezien maakt de hond een vierkante indruk
- * hoogte (schoft): 35-50 cm

Hoofd:

- * geblokt, doosvormig, zwaar in verhouding tot het lichaam
- * brede kaaktakken
- * brede schedel
- * sterk ontwikkelde neusbrug
- * het gebied onder de ogen is opmerkelijk breed
- * sterk ontwikkelde kauwspieren

Voorsnuit:

- * geen spitse snuit

Oren:

- * hoog aan het hoofd geplaatst
- * tippend of gecoupeerd
- * geen rimpels

Ogen:

- * rond, diepliggend en betrekkelijk klein
- * breed uit elkaar geplaatst

Hals

- * gespierd tot aan de schedel
- * kort

Borst:

- * diep
- * ruim gebogen ribben, naar onderen taps toelopend
- * breed

Rug:

- * gespierd
- * kort

Benen:

- * de voorbenen zijn recht en maken een zware, solide indruk
- * de heupen zijn breed en lang en lopen af in betrekkelijk lange achterbenen

Vacht:

- * kortharig

Staart:

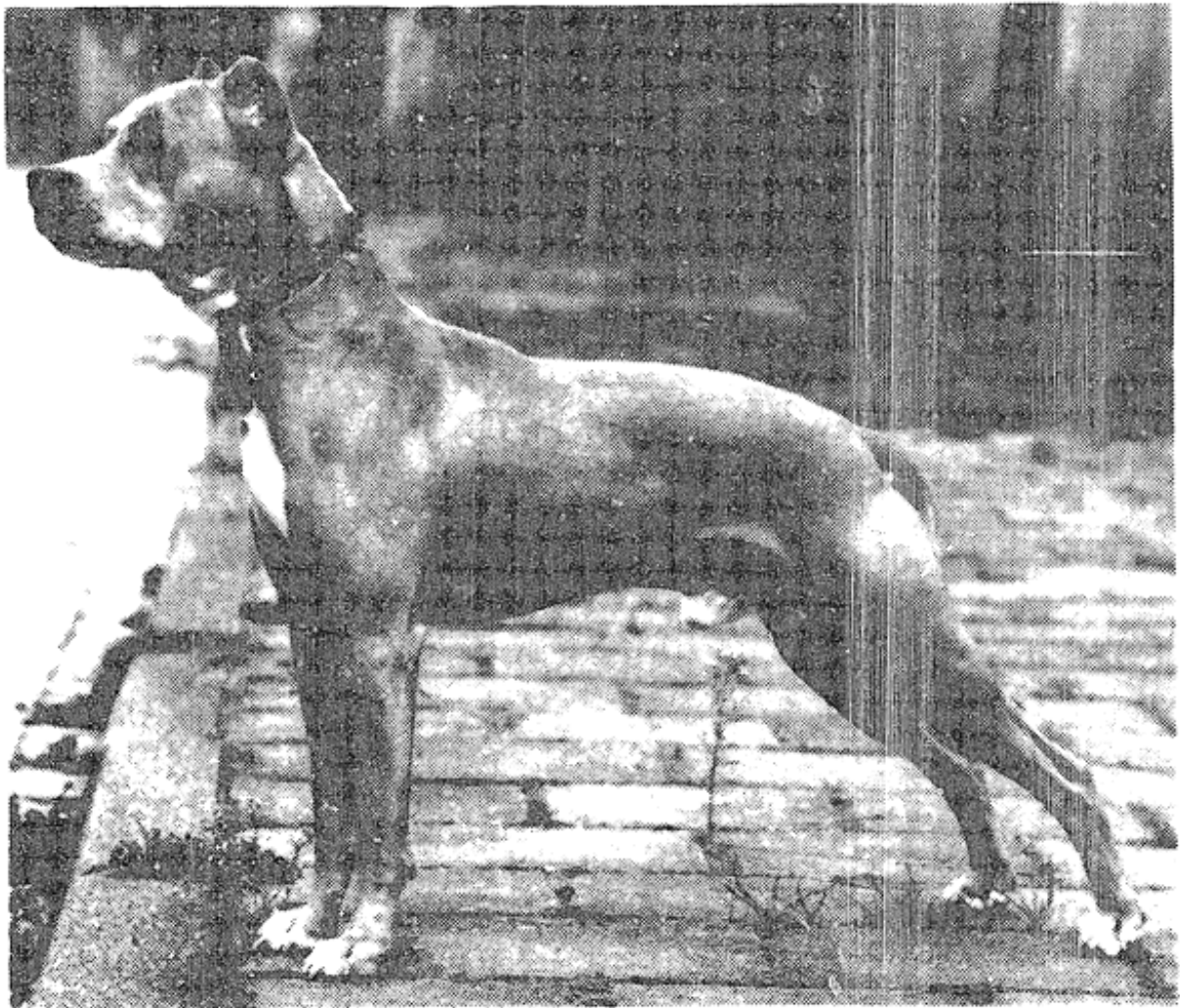
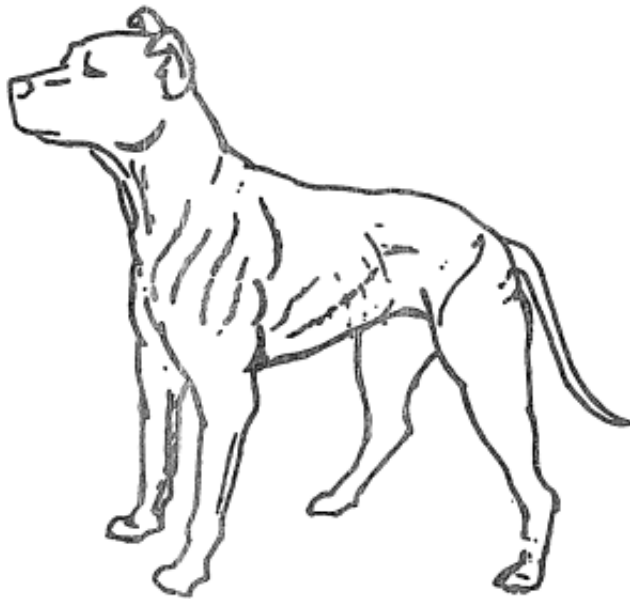
- * laag aangezet
- * dun
- * vrij kort in relatie tot het lichaam
- * taps toelopend tot een fijne punt
- * of gecoupeerd

STICHTING **ZINLOOS** GEWELD **TEGEN** DIEREN

HOE ZOU **JIJ** HET VINDEN...

... ALS IEMAND DIT BIJ **JOU** DEED!

5. Dierenwelzijn

Voor een diervriendelijke RAD behoort wat mij betreft het welzijn van de dieren het uitgangspunt te zijn. Het dierenwelzijn komt in de huidige RAD absoluut niet aan bod, wat ronduit opmerkelijk is te noemen. Dat het zonder meer doden van gezonde dieren op uiterlijke kenmerken in naam der wet plaats kan vinden in een rechtsstaat vind ik absoluut verwerpelijk. Bovendien is mens noch dier gebaat bij een dergelijke rigide uitvoering van de wet. Het staat bovendien in schril contrast met de voorstellen uit de notitie¹ van de minister van LNV, de heer G. Braks zelf waarin hij aan de Tweede Kamer voorstelt om pitbullterriërachtige honden op gedrag te testen. Voorts is hij van mening dat een agressieve aanleg niet bepalend is, maar dat opvoeding een zeker zo'n grote rol speelt bij de vorming van het karakter van (deze) honden.

Desalniettemin wordt er in de wet toch van uitgegaan dat honden die onder de regeling vallen, het vermogen hebben om maatschappelijk onaanvaardbaar agressief gedrag te vertonen. Hoewel daar geen enkele wetenschappelijke onderbouwing voor is dan wel anderszins betrouwbaar onderzoek naar gedaan is, worden deze gezonde dieren op uiterlijke kenmerken gedood. Als voorbeeld haal ik graag een passage aan uit het onderzoek van Renée Kronemeijer die de werking van RAD eerder heeft beschreven:

Er is een nestje pups geboren. De vader is een American Stafford, de moeder is een Labrador. De helft van de pups die geboren zijn lijken qua uiterlijk op de moeder, de andere helft van de pups lijken qua uiterlijk op de vader.

Op grond van hun uiterlijk vallen de pups die op de vader lijken onder de RAD en de pups die op de moeder lijken niet. De pups die op de vader lijken zouden dus 'mogelijk gevaarlijke / agressieve' honden zijn en zullen worden geëuthanaseerd.

Dit kan de wetgever nooit bedoeld hebben met de RAD. De RAD is in 1993 van kracht geworden om het aantal ernstige bijtincidenten met pitbullterriërachtige honden terug te dringen. Onder de RAD vallen honden die het uiterlijk hebben van een pitbullterriërachtig type hond waarvoor geen erkende FCI-stamboom is afgegeven. Met FCI-stamboom vallen pitbullterriërachtige honden niet onder de RAD.

De Commissie van Advies onder leiding van professor Bouw heeft in zijn adviezen aan de regering in 1988 aangedrongen op een diervriendelijke aanpak van het "pitbullprobleem". Het doden van dieren behoorde in de optiek van de commissie absoluut als uiterste middel. Het testen op gedrag en eventueel herplaatsen bij andere eigenaren of zelfs de uitvoer van de hond uit Nederland zouden eerst overwogen moeten worden voordat het definitieve besluit tot doden van de hond zou vallen. Inmiddels weten we dat de uitvoering en uitleg van artikel 73 en 74 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en de RAD door de

¹ 1. Notitie minister Braks Tweede Kamer vergaderjaar 1987-1988 20570 nr.

jaren heen zo onvoorstelbaar rigide is, dat duizenden pitbullterriërachtige honden -in de meeste gevallen zelfs zonder ooit zelfs maar schuldig te zijn aan een al dan niet ernstig bijtincident- ter dood zijn gebracht.

De adviezen van Commissie Bouw die uitgingen van het dierenwelzijn van de pitbullterriërachtige hond en andere categorieën honden die zij destijds beschreef, lijken volledig zijn te genegeerd. Immers, artikel 73 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren stelt het voorhanden hebben van een dergelijke dier al verboden, wat eventuele gedragstesten of andere diervriendelijke oplossing volledig in de weg staat. Het bleek destijds nodig om een speciale commissie van deskundigen in te stellen voor de pitbullproblematiek omdat een eenvoudige oplossing niet voor de hand lag. In de instellingsbeschikking voor deze commissie is te lezen: "...De commissie heeft het karakter van een deskundigencommissie. De leden zijn op basis van hun kennis van relevante aspecten van de materie benoemd...". Voor hen moet het toch een klap in het gezicht geweest zijn om jaar in jaar uit geconfronteerd te worden met het feit dat met hun adviezen op het vlak van dierenwelzijn uiteindelijk niets gedaan is.

Gedragstest

Voorwaarde voor het verstrekken van een FCI-stamboom aan een pup van de American Staffordshire Terriër is dat beide ouders van de desbetreffende hond een Maatschappelijk Aanvaardbare Gedragstest (MAG-test) hebben ondergaan (zie www.kennelclub.nl). Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn is het wenselijk dat stamboomloze pitbullterriërachtige honden een zelfde gedragstest ondergaan. Dit is de enige manier waarop kan worden uitgesloten dat het dier maatschappelijk onaanvaardbaar agressief gedrag kan vertonen. Hiermee kan veel leed worden voorkomen.

Ook het onderbrengen van de pitbullterriërachtige hond naar landen die geen pitbull-verbod kennen moet mogelijk worden. Nu zijn asiels en dierenartsen strafbaar als zij een stamboomloze pitbullterriërachtige hond hulp verlenen. Het verbod op het voorhanden hebben van dergelijke dieren zou dus minder strikt moeten worden toegepast dan nu het geval is. Aan strafrechtelijke vervolging als gevolg van het voorhanden hebben van een pitbullterriërachtige hond moet pas worden gedacht indien er zichtbaar leed wordt toegebracht aan de hond, bijvoorbeeld in gevallen van verwaarlozing of in geval van illegale pitbullgevechten. Kortom, in de RAD zou het welzijn van het dier boven alles moeten prevaleren. Het welzijn van deze honden wordt zodoende zo veel mogelijk gewaarborgd. Pas als vaststaat dat de hond door omstandigheden maatschappelijk onaanvaardbaar gedrag vertoont, zal onttrekking aan het maatschappelijk verkeer onvermijdelijk zijn. Daarvoor moet uiteraard vaststaan dat herplaatsing in een ander land dat geen pitbullwet kent onmogelijk is. Het welzijn van deze dieren dient te allen tijde de eerste prioriteit te hebben.

De Algemeen Plaatselijk Verordening ten aanzien van overlast gevende honden moet gehandhaafd blijven. Wanneer pitbullterriërachtige honden, die met goed gevolg een MAG-test hebben afgelegd, overlast veroorzaken, kan de gemeente op grond van de APV ingrijpen. Onttrekking aan het maatschappelijk verkeer moet om eerder beschreven redenen absoluut als uiterste middel worden toegepast.

6. Standpunten vanuit de politiek:

De traditionele linkse partijen (SP en Groen Links) hebben grote bedenkingen bij de werkingsfeer van de RAD. Het zonder meer doden van dieren is wat hen betreft uit den boze en om dit te voorkomen willen zij dat de dierenrechten worden opgenomen in de Grondwet. Het CDA laat weten dat zij de RAD in feite ook een slechte regeling vinden en dat deze in aanmerking voor verbetering zou moeten komen. De Partij voor de Dieren is een zelfde mening toegedaan.

Ondanks deze bemoedigende woorden kwam er met betrekking tot de RAD weinig van tot uitdrukking in de diverse partij-programma's vlak voor de Tweede Kamer-verkiezingen in 2006. Alleen de Partij voor de Dieren heeft zich expliciet uitgesproken tegen de RAD en benoemt ook wat er verbeterd zou moeten worden:

Regeling agressieve dieren (RAD)

Het is in Nederland verboden om pitbullachtigen te houden en te fokken, tenzij ze van een FCI-stamboom zijn voorzien. Door buitenlandse en illegale fokkers worden echter toch dergelijke honden gefokt, die in Nederland vervolgens in beslag genomen en gedood worden. Er moet een eind gemaakt worden aan het rücksichtslos doden van dergelijke dieren.

Maatregelen

4.14 De overheid moet over het verbod van het houden van pitbulls regelmatig voorlichting geven.

4.15 De fokkers en kopers van illegale pitbullachtigen dienen zwaar te worden bestraft.

4.16 Er dient een versnelde evaluatie te komen van de RAD, tot die tijd worden in beslag genomen pitbullachtigen op kosten van de fokkers en/of kopers herplaatst in landen waar geen verbod op deze soorten geldt.

Inmiddels (2007) is er met de komst van de Partij voor de Dieren in de Tweede Kamer duidelijk dat een substantieel deel van de samenleving de rechten van dieren in de politiek vertegenwoordigd wil zien. Onderzoek heeft aangetoond dat er zelfs een dierenvriendelijke meerderheid bestaat in de Tweede Kamer (Partij voor de Dieren, Christen Unie, SP, PvdA, Partij voor de Vrijheid, Groen Links en D'66, zie ook <http://www.partijvoordedieren.nl/news/view/505>). Dat zou betekenen dat een goed onderbouwde diervriendelijke RAD kans van slagen kan hebben! Duidelijk is dat dierenwelzijn een zwaarwegend thema is geweest bij de formatie van het nieuwe kabinet Balkenende IV en dat het politieke draagvlak momenteel behoorlijk groot kan worden genoemd. Onderstaand quote van formateur Wijffels geeft aan hoe dierenwelzijn in de politiek vorm zal moeten krijgen:

“Dierenwelzijn behoort een centraal aandachtspunt te vormen in een toekomstgerichte en maatschappelijk verantwoorde veehouderij, schrijft de heer Wijffels. Veehouderijsystemen dienen zodanig te zijn ingericht dat de eigenheid van dieren wordt gerespecteerd en aan soortspecifieke behoeften – fysiologisch en gedragsmatig – tegemoet gekomen wordt. Als

richtsnoer voor de waarborging van dierenwelzijn kunnen de zogenaamde “vijf vrijheden” dienen. Deze zijn:

- *Dieren zijn gevrijwaard van honger, dorst en onjuiste voeding*
- *Dieren zijn gevrijwaard van thermaal en fysiek ongerief*
- *Dieren zijn gevrijwaard van pijn, verwonding of ziekte*
- *Dieren zijn gevrijwaard van angst en chronische stress en*
- *Dieren zijn vrij om een normaal gedragspatroon te kunnen hebben*

Met name de laatste twee punten vormen dé aanknopingspunten voor een verbeterde RAD. Als hierin kan worden vastgelegd dat eigenaren op grond van het bovenstaande verantwoording dragen voor dieren, waarin maatschappelijk aanvaardbaar gedrag centraal staat, dan lijkt een diervriendelijke RAD op korte termijn het levenslicht te kunnen zien.

7. Vermeende overmatige agressie

Een met goed resultaat afgelegde MAG-test is voor de FCI reden om een stamboom af te geven. Bij kruisingen kan nooit een stamboom worden afgegeven omdat deze honden niet raszuiver zijn. De vraag is of deze honden per definitie maatschappelijk onaanvaardbare agressie vertonen. Wanneer daar niet op getest wordt, kan nooit worden aangetoond of een dergelijke hond deze overmaat aan agressie in zich heeft. Het afleiden van vermeende (overmatige) agressie op basis van uiterlijk is zeer discutabel.

In Nederland zijn slechts enkele deskundigen op het gebied van honden gedrag die een objectief en wetenschappelijk onderbouwde uitleg kunnen geven over de vermeende overmaat aan agressie die de pitbullterriërachtige honden wordt toegedicht. Het verdient aanbeveling deze deskundigen te raadplegen.

Eerder al heeft de stichting ARFE enkele deskundigen geraadpleegd die allen tot de conclusie komen dat bovenmatige agressie in de meeste gevallen te wijten valt aan de (gebrekkige) opvoeding en dus is er meestal sprake van beïnvloeding van buitenaf. Er bestaat voor zover bekend geen wetenschappelijke onderbouwing voor de vermeende genetische maatschappelijk onaanvaardbare agressie die pitbullterriërachtige honden zouden hebben.

De weigering van oud-LNV-minister Veerman in de afgelopen jaren om een gedragstest in te voeren is daarmee feitelijk niet houdbaar. Eerder stelde Veerman zich namelijk op het standpunt dat een agressietest voor dieren die goedgekeurd zijn, onvoldoende waarborg zou bieden om ernstige beten te voorkomen. Deze dieren zouden dus ondanks de agressietest nog altijd een (ernstig) bijtincident kunnen veroorzaken.

Rashonden die vermeende agressie worden toegedicht zoals Fila Brasileiro, Dogo Argentino en Mastino Napolitano stonden op de nominatie om aan de RAD te worden toegevoegd, maar zijn na lang beraad niet als verboden hond opgenomen in de RAD, maar kunnen evenzeer ernstige bijtincidenten veroorzaken.

Ronduit stuitend is de opmerking van oud-minister Braks die ten aanzien van de Fila Brasileiro en Dogo Argentino in zijn notitie over de 'pitbullproblematiek' aan de Tweede Kamer met stelligheid beweert dat van deze rassen 'onomstotelijk vaststaat' dat zij agressief zijn. Het houden van dergelijke honden komt hem bij voorbaat ongewenst over. De commissie van advies "agressief gedrag bij honden" komt tot een heel andere conclusie. De commissie die door Braks is aangesteld als een deskundigencommissie beweert het tegendeel door in haar rapportage te concluderen dat er onvoldoende gronden aanwezig zijn om de Fila Brasileiro en Dogo Argentino ook tot de categorie I (van op agressie gefokte honden) te rekenen.

Het is eveneens denkbaar dat andere honden die helemaal niet met de RAD in verband worden gebracht ernstige bijtincidenten kunnen veroorzaken. De vraag is dus

gerechtvaardigd waarom de pitbullterriërachtige hond de enige hond is waar een speciaal verbod voor geldt in een speciale regeling.

De RAD werd destijds onder andere ingesteld om het aantal bijtincidenten met pitbullterriërachtige honden terug te dringen. Echter, omdat het aantal officiële bijtincidenten in Nederland niet wordt bijgehouden, valt onmogelijk af te leiden of de RAD daar een bijdrage aan levert. Deze doelstelling wordt dus niet gehaald.

Gezien het aantal jaarlijks in beslaggenomen pitbullterriërachtige honden zou het mogelijk om een beperkt aantal incidenten kunnen gaan. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de in beslaggenomen pitbullterriërachtige honden meestal niet eens de kans krijgen om een bijtincident te veroorzaken, aangezien zij in de meeste gevallen van de straat worden geplukt omdat zij er als een pitbullterriërachtige hond uitzien. Het is dus vrijwel onmogelijk om van het aantal opgepakte pitbullterriërachtige honden af te leiden hoeveel bijtincidenten er jaarlijks plaatsvinden met dit type hond.

8. Identificatie en registratieplicht:

Oud-LNV-minister Veerman was van mening dat het testen en het administreren (ter registratie en identificatie) een dusdanige administratieve last voor de overheid met zich mee zou brengen dat dit in het kader van het terugdringen van administratieve lasten niet wenselijk is. Ook zou de controle en handhaving op gedragstesten en identificatieproblemen opleveren. Het lijkt erop alsof zijn laatste opmerking zwaarder weegt dan zijn eerste. Voor een minister van LNV zou het dierenwelzijn eerste prioriteit moeten hebben, maar dit ter zijde.

De administratieve lasten en belasting komen momenteel niet voor rekening van LNV maar van het politie- en rechterlijke apparaat. Bij iedere overtreding van de Gezondheids- en welzijnswet dieren maakt de politie proces-verbaal op, moeten verdachten gehoord worden en zal vervolging door justitie plaatsvinden. Totdat de rechter heeft besloten over het lot van het dier wordt het in een LASER-asiel geplaatst. De redenering van Veerman gaat in rook op als hij stelt dat de illegaal in Nederland verblijvende pitbullterriërachtige honden niet op gedrag getest zouden kunnen worden als gevolg van de administratieve lasten. Voordat de Officier van Justitie de beslissing neemt of de hond zal worden gedood, vindt er een aantal schouwingen plaats. De meeste gerechtelijke procedures duren maanden. In dat tijdsbestek kan een deskundige zeer beslist bepalen of een pitbullterriërachtige hond maatschappelijk onaanvaardbaar agressief gedrag vertoont. Eén enkele gedragstest afgezet tegen een of meerdere schouwingen zorgt juist voor een vermindering van de administratieve last.

Het testen van het gedrag van dergelijke honden bekort in de meeste gevallen de (rest van de) procedures. Honden die de MAG-test doorstaan kunnen met behulp van een chip worden gemerkt. Van verdere vervolging door Justitie kan vervolgens worden afgezien. Hond en eigenaar zijn vanaf dat moment immers niet meer strafbaar. Als de hond niet positief kan worden getest en mocht blijken dat herplaatsing in landen waar geen pitbullverbod geldt onmogelijk is, dan lijkt onttrekking aan het maatschappelijk verkeer de enige oplossing. Deze categorie honden vormen (pas) dan namelijk een risico voor de samenleving.

Uitgangspunt is dat alle stamboomloze pitbullterriërachtige honden geregistreerd moeten worden en geïdentificeerd kunnen worden. Deze registratie- en identificatie-maatregel moet op kosten van houder/eigenaar plaatsvinden. De eigenaar/houder is dus verantwoordelijk voor de registratie. Eigenaren moeten verplicht worden om pitbullterriërachtige honden te testen, registreren en identificeren. Registratie en identificatie kan niet plaatsvinden zonder dat de hond een MAG-test heeft afgelegd.

De controle op de registratie en identificatieplicht kan worden uitbesteed aan de gemeente-ambtenaren die belast zijn met het toezicht op veiligheid in de diverse dorpen en steden. Deze veelal met BOA-akte uitgeruste ambtenaren controleren in veel steden al op hondenbelasting en overlast door honden. De handhaving kan net als nu het geval is in handen van de politie blijven. Onregelmatigheden worden doorgegeven aan de politie

waarna vervolgacties kunnen worden genomen. Eigenaren van overlast gevende pitbullterriërachtige honden die wel met goed gevolg de MAG-test hebben doorstaan kunnen op grond van de APV worden aangepakt.

Op basis van het aantal gemiddelde in beslagnames in de loop der jaren² kan worden gesteld dat de administratieve last voor de diverse overheden niet substantieel zal stijgen. Deze aantallen kunnen geen beletsel vormen voor het invoeren van de registratie en identificatie. Bovendien draait de eigenaar/houder van de pitbullterriërachtige hond op voor de kosten van de MAG-test, indentificatie en registratie.

In gevallen waaruit blijkt dat in beslagname van een hond van het pitbullterriërachtige type achteraf en dus na schouwing door een expert onterecht is gebleken, wordt een vrijwaringsbewijs afgegeven, zodat kan worden voorkomen dat het dier nogmaals onterecht in beslag wordt genomen. Een dergelijk vrijwaringsbewijs kan worden vervangen door een chip die de hond registreert en identificeert. Het uitsluitend schouwen op uiterlijk moet worden aangevuld met een gedragstest.

---

² LNV-jaarcijfer 2006

Persbericht ANP191 r BIN 149 MEERSHOEK 811 LANDBOUW22+AB; DEN HAAG-LANDBOUW-PITBULLS d.d. 22 februari 2007. In de afgelopen drie jaar (periode 2004-2006) werden 1006 pitbullterriërachtige honden gedood als gevolg van de Regeling Agressieve Dieren. In totaal werden er in die periode 1147 honden in beslaggenomen. In 141 gevallen kon niet worden vastgesteld of de ingenomen hond voldeed aan de beschrijving van een pitbullterriërachtige hond.

9. Imago:

Pitbullterriërachtige honden zijn mediageniek maar kunnen niet rekenen op positieve PR. Waarom eigenlijk niet? Hoewel LNV jaarlijks verslag doet van het aantal in beslaggenomen pitbullterriërachtige honden, denkt de gemiddelde Nederlander bij pitbulls aan overlast en gevaar. Hoe komt dat? Het antwoord hierop is niet eenvoudig maar komt dicht in de buurt van 'onbekend-maakt-onbemind'. Hoe de pitbullterriërachtige hond eruitziet weten niet veel mensen: de Engelse bullterriër wordt er vaak voor aangezien, maar op grond van de bijlage in de RAD kan deze hond niet als pitbullterriërachtige hond worden aangemerkt vanwege zijn lange snuit (die mag niet spits zijn). Hoe komt het dan toch dat de gemiddelde eigenaar van de Engelse bullterriër dagelijks wordt gevraagd of zijn hond een pitbull is?

Zelfs de politiekorpsen in Nederland zijn aangewezen op een speciaal opgeleide collega die pitbullterriërachtige honden kan herkennen (en daar mee om kan gaan). Het ontbreekt de gemiddelde politie-ambtenaar zelf namelijk aan specifieke kennis om pitbullterriërachtige honden te herkennen. Iedere burger wordt geacht de wet te kennen, maar het overgrote deel van de politie is dus niet bekend met deze materie. Niet gek dus dat er maatschappelijk veel misverstanden bestaan over dit onderwerp.

Veel van deze misverstanden liggen aan het gebrek aan kennis en voorlichting. Vanuit de overheid wordt nauwelijks aandacht besteed aan de 'pitbullproblematiek'. De gemiddelde Nederlander is dan overgeleverd aan de media die er geen belang bij heeft om uiteen te zetten hoe de zaken er nu precies voorstaan. Beelden van pitbullterriërachtige honden die in de armen van hun baas hangen en door de politie worden beschoten blijven natuurlijk hangen bij het publiek. Recente berichten over door de politie beschoten American Staffords die 'zomaar' loslopend op de politie afrennen zijn groot nieuws. Het is voor de media bijzaak of dit een Stafford is met of zonder stamboom. Bijtincidenten waar pitbullterriërachtige honden bij zijn betrokken zijn nieuwswaardig. Banaal maar waar. De rasverenigingen van de Engelse Staffordshire Bullterriers en Amerikaanse Staffordshire Terriërs zullen er niet blij mee zijn. Hun nota bene FCI-erkende ras wordt wekelijks zoniet dagelijks met de grond gelijk gemaakt en waarom? De pitbullterriërachtige honden zijn mediageniek en leveren lees- en kijkcijfers op. Is het niet allemaal wat veel eer voor dit ras? Waar spreken we eigenlijk over? Hoeveel honden worden er jaarlijks in beslaggenomen omdat de papieren niet kloppen? In de periode van 2004-2006 zijn er jaarlijks gemiddeld 380 pitbullterriërachtige honden in beslaggenomen. Afgezet tegen het gemiddeld aantal autodiefstallen (20.000 per jaar) dat Nederland jaarlijks teistert, lijkt het imago en het probleem sterk te zijn uitvergroet. Een speciale wet voor pitbulls zal wel nodig zijn, zo lijkt men te denken.

Het ministerie van LNV heeft door de jaren heen geblunderd door publiek maar ook volksvertegenwoordiging onjuiste informatie te verstrekken. Zo beweerde Braks in 1988 met grote stelligheid dat van de Fila Brasileiro en Dogo Argentino onomstotelijk vaststond dat deze (van nature) agressief waren. Brinkhorst maakt het medio 2000 in een brief aan de Tweede Kamer nog bonter door de Mastino Napolitano en de American Staffordshire Terriër daaraan toe te voegen en te stellen dat een kwetsbare groep als kinderen en

bejaarden het slachtoffer zijn van hondenbeten. Hiervan beschuldigde hij overigens de pitbullterriërachtige honden niet. Gemakshalve moet voor deze groep honden een fok- en houdverbod gelden, ook al heeft de deskundigencommissie van prof. Bouw daar in 1988 daarover gezegd dat dit pertinente onzin is.

Zelf beslissen of deze alinea erin blijft Henk: het stuk is naar aanleiding van de zgn achtergrondinformatie van LNV opgesteld. Ik heb er niets aan verzonnen: het staat letterlijk zo in de stukken van LNV. Uiteraard is de laatste zin in de alinea wel voor mijn rekening.

Na het van kracht worden van de RAD kwam de Directie Voorlichting en Externe Betrekkingen van het ministerie van LNV in januari 1993 met het bericht dat 'pitbullterriërs gevaarlijk zijn omdat zij een hoekige kaakvorm hebben, waardoor hij ernstige wonden veroorzaakt die vooral voor kinderen fataal kunnen zijn. Als een pitbull eenmaal beet heeft laat hij niet meer los'. Deze informatie diende als achtergrondinformatie bij de nieuwe ministeriele Regeling Agressieve Dieren. Hoewel wetenschappelijk niet is aangetoond dat de pitbullterriërs over deze eigenschappen beschikken heeft LNV toch maar gemeend hiermee naar buiten te moeten komen.

Veerman tenslotte blijft erbij dat pitbullterriërachtige honden niet op gedrag getest kunnen worden. De vraag die zich opdringt is waarom ministers zich laten lenen voor dergelijke uitspraken die door deskundigen als onzinnig worden afgedaan. Kennelijk weegt het manipuleren van de volksvertegenwoordigers en de media zwaarder dan de waarheid. Het imago van de pitbullterriër staat mede hierdoor helaas niet ter discussie.

Illegaal circuit

Als gevolg van de strenge wetgeving is er een illegaal circuit ontstaan waarin stamboomloze pitbullterriërachtige honden voor een relatief lage prijs worden aangeboden eventueel voorzien van vervalste stambomen. De koper van dergelijke honden denkt een rashond gekocht te hebben, maar wordt in feite opgelicht. Als naderhand blijkt dat de papieren niet kloppen hebben hond en eigenaar een groot probleem. Blijkens de cijfers komen dit soort praktijken ongeveer 380 keer per jaar voor. Onder de huidige regeling wordt het merendeel van de honden gedood, terwijl helemaal niet vaststaat dat deze honden overmatige agressie zouden kunnen vertonen. In veel gevallen blijkt het te gaan om American Staffordshire Terriers die stamboomloos ter wereld zijn gebracht en waarvoor vanwege de strenge fokeisen gemakshalve geen stamboom wordt aangevraagd. De strenge fokeisen drijven de prijs op, wat verklaart waarom een raszuivere American Staffordshire Terriër zoveel duurder is dan een stamboomloze variant. Het betekent niet per definitie dat deze hond niet op agressie te testen zou zijn. Men komt daar in de praktijk meestal ook niet aan toe. De regeling bepaalt dat stamboomloze pitbullterriërachtige honden slechts op uiterlijk worden geschouwd en als gevolg onder de 'pitbullwet' vallen.

Feitelijk is het dus een kwestie van geld en desinteresse van een fokker die het lot van een stamboomloze pitbullterriërachtige honden bepaalt. Toekomstige eigenaren van deze honden worden daarnaast vaak ook nog eens opgelicht met een vervalste stamboom, dat de indruk wekt dat men een goede koop gedaan heeft. Dit probleem kan worden opgelost door fokker te verplichten om stamboomloze pitbullterriërachtige honden een gedragstest te

laten afleggen. Dat betekent overigens niet dat dergelijke honden dan een stamboom krijgen, maar dat zij beschikken over een maatschappelijk geaccepteerde mate van agressie en dus niet per definitie gedood hoeven te worden omdat zij op een pitbullterriërachtige hond lijken.

Media

Medio december 2006 publiceerde het Algemeen Dagblad drie artikelen waarin gesproken wordt over pitbullgevechten die plaats zouden vinden. Bij elk van de drie artikelen werden zeer valse koppen van pitbullterriërachtige honden getoond, vermoedelijk om de artikelen kracht bij te zetten. Later werd door de gemeente Rotterdam bekend gemaakt dat het college geen aanleiding had om te veronderstellen dat dergelijke gevechten plaatsvonden. Intussen had het imago van de pitbullterriërachtige honden een deuk opgelopen en gemakshalve horen daar ook de FCI-erkende rashonden die op pitbullterriërachtige honden lijken. Het ras en de pitbullterriërachtige honden lijken ongewenste inwoners van onze maatschappij.

De Stichting Zinloos Geweld tegen Dieren heeft de Telegraaf medio januari 2007 benaderd over zijn initiatief om gedragstesten in te voeren voor pitbullterriërachtige honden. De Telegraaf citeert hem als volgt: "Gedragstest voor vechthond". De toon is gezet nog voordat de lezer toekomt aan het verhaal. Het mag duidelijk zijn: pitbullterriërachtige honden kunnen het niet goed doen. In het belang van het welzijn van de pitbullterriërachtige honden moet er juiste voorlichting verstrekt worden aan het aan het publiek, zodat deze groep honden een imago krijgt dat zij verdienen. Juiste voorlichting zal ook leiden tot een betere beeldvorming rondom de pitbullproblematiek, want vastgesteld kan worden dat die door een combinatie van factoren toch echt bestaat.

10. Conclusies en aanbevelingen:

Ten aanzien van dierenwelzijn

- De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en RAD zijn uiterst dierenvriendelijke wetten. Het uiterlijk van de pitbullterriërachtige hond is thans van doorslaggevende betekenis of de hond wordt gedood of niet. Dit is niet in het belang van het dier. Wetenschappelijk onderzoek moet uitwijzen of pitbullterriërachtige honden de overmatige agressie die hen thans wordt toegedicht ook bezitten. Het afschaffen van de RAD en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren kan waarschijnlijk niet rekenen op veel draagvlak binnen de politiek en is daardoor vermoedelijk niet haalbaar.
- Een gewijzigde RAD en Gezondheids- en welzijnswet voor dieren kan wel op brede politieke steun rekenen omdat al langere tijd wordt aangestuurd op evaluatie van de RAD.
- Als de bijlage uit de RAD nauwkeurig wordt afgebakend levert dit minder problemen op bij de uitleg en toepassing van deze bijlage.
- De karakteristieken uit de bijlage moeten concreter omschreven worden mede ten behoeve van de objectiviteit bij het schouwen.
- Er moeten objectieve criteria worden omschreven waaruit blijkt wanneer een hond exact voldoet aan de karakteristieken uit de bijlage.
- Schouwers moeten een door de overheid erkende opleiding volgen waardoor schouwingen door gecertificeerde schouwers op een deskundige wijze worden uitgevoerd.
- De invoer van deze honden moet mogelijk worden onder voorwaarde van verplichte gedragstest, identificatie en registratie.
- De RAD en Gezondheids- en welzijnswet voor dieren moet uitgaan van het dierenwelzijn van de pitbullterriërachtige hond. Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn is het wenselijk dat stamboomloze pitbullterriërachtige honden een MAG-test ondergaan. Dit is de enige manier waarop kan worden uitgesloten dat het individuele dier maatschappelijk onaanvaardbaar agressief kan vertonen.
- Dieren die niet slagen voor de gedragstest, moeten kunnen worden ondergebracht in landen waar geen beperkingen gelden ten aanzien van pitbullterriërachtige honden. (Belgie)
- Onttrekking aan het maatschappelijk verkeer moet om eerder beschreven redenen absoluut als uiterste middel worden toegepast

Ten aanzien van politiek draagvlak en strategie

- Met de komst van de Partij voor de Dieren in de Tweede Kamer is duidelijk geworden dat een substantieel deel van de samenleving de rechten van dieren in de politiek vertegenwoordigd wil zien. Onderzoek heeft aangetoond dat er inmiddels zelfs een dierenvriendelijke meerderheid bestaat in de Tweede Kamer. Veel politieke partijen hebben zich eerder al uitgesproken tegen de werking van de RAD.

- Het verdient aanbeveling om alle politieke partijen afzonderlijk een diervriendelijke RAD en Gezondheids- en welzijnswet voor dieren te presenteren met daarin het verzoek om een wetswijziging ten gunste van het dierenwelzijnsaspect. Op deze manier wordt het ministerie van LNV gedwongen uitvoering te geven aan een diervriendelijke RAD en Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Een wetsvoorstel tot wijziging van artikel 73 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en bijlage uit de RAD zal hieraan kan bijdragen.

Ten aanzien van gedragstesten

- De stichting ARFE heeft enkele deskundigen geraadpleegd die allen tot de conclusie komen dat bovenmatige agressie in de meeste gevallen te wijten valt de (gebrekkige) opvoeding en dat er dus meestal sprake is van beïnvloeding van buitenaf. Er bestaat voor zover bekend geen wetenschappelijke onderbouwing voor de vermeende genetische maatschappelijk onaanvaardbare agressie die pitbullterriërachtige honden zouden hebben.
- Deskundigen moeten worden ingeschakeld om een objectieve en wetenschappelijke uitleg en onderbouwing te geven over de vermeende overmaat aan agressie die de pitbullterriërachtige honden wordt toegedicht.
- Het testen van elke individuele pitbullterriërachtige hond is de enige manier om uit te sluiten dat er sprake is of kan zijn van maatschappelijk onaanvaardbare agressie/gedrag. Uiterlijke kenmerken zijn hierbij van ondergeschikt belang.

Ten aanzien van identificatie-en registratiemaatregelen

- Gezien de cijfers met betrekking tot de in beslagname van het aantal pitbullterriërachtige honden kan worden gesteld dat het verplicht identificeren en registreren van deze dieren niet zal leiden tot een substantiële verhoging van de administratieve lasten voor de overheid. Door deze maatregel zal de last voor politie en justitie juist afnemen, omdat kan worden aangenomen dat het grootste percentage van stamboomloze pitbullterriërachtige honden positief op gedrag zal kunnen worden getest.
- De kosten voor de gedragstest, identificatie en registratie van de stamboomloze pitbullterriërachtige honden zijn voor rekening van de eigenaar/houder. Positief geteste dieren moeten een chip krijgen waaruit blijkt wie de eigenaar is.
- De controle op de registratie en identificatieplicht kan worden uitbesteed aan de gemeente-ambtenaren die belast zijn met het toezicht op veiligheid in de diverse dorpen en steden.
- Eigenaren van overlast gevende pitbullterriërachtige honden die wel met goed gevolg de MAG-test hebben doorstaan moeten op grond van de APV worden kunnen worden aangepakt.

Ten aanzien van imago

- Uit de cijfers van de jaarlijks in beslaggenomen pitbullterriërachtige honden kan worden afgeleid dat het imago van deze groep dieren sterk is uitvergroot in vergelijking met de overlast die deze groep dieren veroorzaakt. Groot probleem hierbij is de ongenueanceerde informatie die de diverse media verspreiden wanneer het onderwerp zich aandient.
- Ook vanuit de overheid wordt vrijwel niets gedaan om het imago met betrekking tot de pitbullterriërachtige honden te verbeteren. Hoewel overtreding van de RAD en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren grote gevolgen heeft voor mens en dier, is er niet of nauwelijks voorlichting vanuit de overheid over dit onderwerp. Ook vanuit de politiek wordt de overheid aanbevolen meer en betere voorlichting te verstrekken over deze groep dieren.
- Ook de naam van de Regeling Agressieve Dieren is erg suggestief wanneer men bedenkt dat deze regeling uitsluitend op uiterlijke kenmerken bepaalt of een hond van het pitbullterriërachtige type onder deze regeling valt, terwijl de naam ervan suggereert dat het agressieve dieren uit de maatschappij weert. Voor het imago van de pitbullterriërachtige honden zou het juist zijn een andere naam aan deze regeling te geven.

Ten aanzien van strafbaarstelling

- De strafbaarstelling voor het voorhanden hebben van een hond van het pitbullterriërachtige type levert thans een misdrijf op. Het voorhanden hebben van een pitbullterriërachtige hond is als gevolg verboden. Hulp van een dierenarts is onmogelijk als gevolg van de RAD en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Dit is in het kader van het dierenwelzijn absoluut onwenselijk. Hiervoor moeten uitzonderingen mogelijk worden.
- In het kader van het dierenwelzijn moet de strafbaarstelling zoals deze momenteel geregeld is worden gewijzigd. Het houden van pitbullterriërachtige honden moet onder voorwaarden mogelijk worden. Nadat elke stamboomloze pitbullterriërachtige hond op gedrag is getest en geïdentificeerd en geregistreerd is, kan de APV van iedere gemeente uitstekend worden toegepast om eigenaren van overlast gevende honden van het pitbullterriërachtige type aan te pakken. Opvang in asiels en behandeling door een dierenarts wordt hierdoor mogelijk.
- Niet-erkende fokkers moeten verplicht worden om pitbullterriërachtige honden op gedrag te testen zodat illegale en malafide praktijken kunnen worden voorkomen. Op deze manier komen alleen legale pitbullterriërachtige honden op de markt, die op grond van een met gevolg afgelegde MAG-test beschikken over een maatschappelijk aanvaardbare agressie.
- Dergelijke fokkers moeten geregistreerd worden, zodat bij onregelmatigheden kan worden herleid wie verantwoordelijk is geweest.
- Aan een strafrechtelijke vervolging moet pas in laatste instantie worden gedacht. Bijvoorbeeld indien er zichtbaar leed wordt toegebracht aan de hond, zoals in gevallen van verwaarlozing of in geval van illegale pitbullgevechten. Het strafrecht biedt hiervoor reeds voldoende mogelijkheden.

STICHTING ZINLOOS GEWELD TEGEN DIEREN

- Onttrekking aan het maatschappelijk verkeer moet om eerder beschreven redenen absoluut als uiterste middel worden toegepast.
- In gevallen waaruit blijkt dat in beslagname van een hond van het pitbullterriërachtige type achteraf en dus na schouwing door een expert onterecht is gebleken, wordt een vrijwaringsbewijs afgegeven, zodat kan worden voorkomen dat het dier nogmaals onterecht in beslag wordt genomen. Een dergelijk vrijwaringsbewijs kan worden vervangen door een chip die de hond registreert en identificeert. Het uitsluitend schouwen op uiterlijk moet worden aangevuld met een gedragstest.

11. Samenvatting.

RAD: wijzigen of afschaffen?

Mijn betoog gaat uit van een verbetering dan wel wijziging van de RAD en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, omdat een afschaffing ervan in mijn ogen niet haalbaar is. Als beide op een aantal vlakken worden aangepast, zal het naar alle waarschijnlijkheid voldoen. Vanuit de politiek is eerder al aangestuurd op evaluatie van de RAD.

De RAD en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren behoeven met name in het belang van het dierenwelzijn nogal wat wijzigingen. Door de belangen van de dieren voorop te stellen krijgt de regeling een diervriendelijk karakter. De regeling in huidige vorm zorgt voor een slecht imago en zeer dieronvriendelijk handhaven.

Medio april 2007 heeft minister Gerda Verburg van LNV op aandringen van de fracties van het CDA, PvdA, SP, PVV en PvdD toegezegd de RAD te willen evalueren. Voor het eerst sinds de inwerkingtreding van de RAD wordt serieus bekeken of de doelstellingen van de RAD zijn gehaald.

Historie:

In 1988 heeft de toenmalige minister van LNV dhr. G. Braks de Tweede Kamer geïnformeerd met een notitie (Tweede Kamer vergaderjaar 1987-1988 20570 nr. 1) inzake de problematiek rondom pitbullterriërs. Doel van de notitie was om inzicht te geven in de toenmalige bestaande regelgeving en voorstellen te doen voor verbetering dan wel uitbreiding van regelgeving om tegemoet te komen aan de zoals in de notitie wordt omschreven "steeds luider wordende roep om adequate maatregelen tegen agressieve honden en met name de zogenoemde pitbullterriërs".

De problematiek wordt in de notitie van Braks als volgt geschetst:

- Verstoring van de openbare orde en veiligheid in het algemeen.
- Dierenwelzijn (toegespitst op hondengevechten en fokkerij)

De aanpak van de problematiek rondom pitbullterriërs behoeft nadere bestudering. Om tot een juiste aanpak te komen moet de vraag beantwoord worden wat de oorsprong is van de agressiviteit bij honden. Het lijkt wenselijk de mogelijke maatregelen, mede gelet op de aanwezige complicaties, nader te bezien op hun haalbaarheid, uitvoerbaarheid en effectiviteit, alsmede op hun technische en juridische aspecten.

Om duidelijkheid te verkrijgen over de mogelijk te treffen maatregelen heeft minister Braks een commissie van advies ingesteld die onder het voorzitterschap stond van prof. dr. J. Bouw. Deze commissie heeft in september 1988 verslag uitgebracht van haar bevindingen en de Tweede Kamer geadviseerd.

Interpretatie van het rapport van de Commissie van Advies:

De deskundigencommissie onder leiding professor Bouw heeft vanuit de politiek een duidelijke opdracht gekregen om de pitbullproblematiek te beschrijven en om maatregelen te formuleren. De problematiek was dermate ingewikkeld dat de minister van Landbouw en Visserij hiervoor een commissie in het leven heeft geroepen. De commissie is met een aantal maatregelen gekomen die de veiligheid van de burger en het dierenwelzijn moesten dienen.

De commissie stelt als maatregelen voor hondengevechten te verbieden (algemene maatregel). Daarnaast stelt zij voor preventieve maatregelen te nemen door een aanlijn- en/of muilkorfgebod op te leggen. De repressieve maatregelen dienen naar mening van de commissie te bestaan uit het ontnemen van de hond van de eigenaar die het aanlijn- en/of muilkorfgebod heeft overtreden en ernstig letsel heeft veroorzaakt. Als uiterste maatregel moet gedacht worden aan het doden van het dier.

Anno 2007 kan geconcludeerd worden dat met de aanbevelingen van de commissie Bouw op het vlak van het dierenwelzijn niet veel terecht is gekomen. Het heeft er alle schijn van dat politiek haar plan al had getrokken nog voordat de commissie überhaupt was geïnstalleerd. Inmiddels is in artikel 73 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren door het opnemen van het verbod tot houden van pitbullterriërachtige honden de mogelijkheid tot aanlijn- en muilkorfgeboden afgesneden. Op agressie testen is hierdoor momenteel ook niet mogelijk. De consequentie van dit artikel is dat elke hond die onder de RAD valt gedood wordt in Nederland.

Het is onvoorstelbaar dat de politiek met dergelijke wetsvoorstellen heeft ingestemd. In feite moet men zich de vraag stellen hoe het heeft kunnen gebeuren dat, ondanks de met zorg opgestelde diervriendelijke adviezen en maatregelen, een dergelijk wrede en dieronvriendelijke wet als de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren in de vorm van artikel 73 en de RAD toch het levenslicht heeft kunnen zien.

Bijna twintig jaar na dato en vele duizenden slachtoffers van deze wrede wetgeving verder is er politiek draagvlak om de RAD te evalueren. De minister van LNV Verburg is van plan een commissie in te stellen die het effect van de RAD moet analyseren. Deze commissie zal? vermoedelijk ook een taakopdracht krijgen en met voorstellen moeten komen. De geschiedenis lijkt zich te herhalen. Hopelijk zal de politiek de adviezen van wijlen professor Bouw en zijn commissie twintig jaar na dato nog op waarde weten te schatten. Het opnieuw instellen van een commissie lijkt een overbodige zaak als de voorstellen van de commissie Bouw na twintig jaar alsnog worden overgenomen. Zij hebben de tand des tijds weten te doorstaan en zijn actueler en toepasbaarder dan ooit. Het dierenwelzijn zal daar in zijn volle omvang bij gebaat zijn!

Wettelijk kader:

Zoals eerder aangegeven is de basis voor het verbod van de pitbullterriërachtige hond te vinden in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. In het artikel 73 wordt in lid 1 het fokken van bedoelde honden, het in Nederland brengen, te koop aanbieden of verkopen

verboden. Artikel 121 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren stelt overtredingen van artikel 73 strafbaar als misdrijf:

De ministeriële Regeling Agressieve Dieren vloeit voort uit de artikelen 73 en 107 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. De regeling regelt in feite een uitsterfbeleid voor de pitbullterriërachtige hond.

Wijziging Regeling Agressieve Dieren

Verder verdient het aanbeveling de omschrijving van de karakteristieken van de pitbullterriërachtige hond aan te scherpen en concreter te maken. De beschrijving zoals die thans geldt als bijlage bij de RAD is zo algemeen opgesteld dat niet alleen pitbullterriërachtige honden worden maar ook andere honden als 'bijvangst' de dupe worden van deze omschrijving.

Schouwing

Het zou aanbeveling verdienen schouwers een door de overheid erkende opleiding te laten volgen zodat zij gecertificeerd schouwer kunnen worden. Los van de bezoldiging van de schouwer moet namelijk vast staan dat de schouwing boven elke twijfel verheven is uitgevoerd.

Bijlage RAD

Onduidelijk is hoeveel karakteristieken van doorslaggevende betekenis zijn om een hond als pitbullterriërachtige hond aan te merken. Daarnaast is het van de schouwer afhankelijk of hij een pitbullterriërachtige hond in belangrijke mate vindt lijken op de afbeeldingen bij de bijlage uit de RAD. De omschrijvingen van de karakteristieken zijn derhalve verre van objectief te noemen waardoor een subjectief oordeel van een schouwer al snel de dood van een hond kan betekenen, terwijl deze niet per definitie als pitbullterriërachtige hond hoeft te worden aangemerkt.

In de bijlage van de RAD moet daarnaast vermeld worden dat slechts honden die in belangrijke mate voldoen aan de navolgende karakteristieken tevens een gedragstest moeten ondergaan. Alleen dan kan worden vastgesteld of een hond maatschappelijk aanvaardbare agressie bezit. Daarnaast moet voor deze categorie honden verplichte registratie - en identificatiemaatregelen gelden, zodat duidelijk is welke hond bij welke eigenaar hoort.

Dierenwelzijn

Voor een diervriendelijke RAD is het uitgangspunt wat mij betreft het welzijn van de dieren die slachtoffer zijn van de Regeling en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Het dierenwelzijn komt in de huidige RAD en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren absoluut niet aan bod, wat ronduit dieronvriendelijk te noemen is. Dat het zonder meer doden van gezonde dieren op uiterlijke kenmerken in naam der wet plaats kan vinden in een rechtsstaat vind ik absoluut verwerpelijk. Bovendien is mens noch dier gebaat bij een

dergelijke rigide uitvoering van de wet. Momenteel worden honden die in beslag worden genomen uitsluitend op uiterlijke kenmerken geschouwd. Naar de vermeende agressie wordt niet gekeken. Het uiterlijk van de hond is bepalend of de hond zal worden gedood of niet.

De Commissie van Advies onder leiding van professor Bouw heeft in zijn adviezen aan de regering in 1988 aangedrongen op een diervriendelijke aanpak van het "pitbullprobleem". Het doden van dieren behoorde in de optiek van de Commissie absoluut als uiterste middel. Het testen op gedrag en eventueel herplaatsen bij andere eigenaren of zelfs de uitvoer van de hond uit Nederland zouden eerst overwogen moeten worden voordat het definitieve besluit tot doden van de hond zou vallen.

De adviezen van de Commissie Bouw die getuige het rapport uitgingen van het dierenwelzijn van de pitbullterriërachtige hond en andere categorieën honden die zij destijds beschreef, lijken volledig zijn te genegeerd. Immers, artikel 73 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren stelt het voorhanden hebben van een dergelijke hond al verboden, wat eventuele gedragstesten of andere diervriendelijke oplossing volledig in de weg staat. Het bleek destijds nodig om een speciale commissie van deskundigen naar in te stellen voor de pitbul-problematiek omdat een eenvoudige oplossing niet voor de hand lag. In de instellingsbeschikking voor deze commissie is te lezen: "...De commissie heeft het karakter van een deskundigencommissie. De leden zijn op basis van hun kennis van relevante aspecten van de materie benoemd...". Voor hen moet het toch een klap in het gezicht geweest zijn om jaar in jaar uit geconfronteerd te worden met het feit dat met hun adviezen op het vlak van dierenwelzijn uiteindelijk niets gedaan is.

Ook is het hoogst twijfelachtig of de doelstelling die de RAD en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren hebben gehad, namelijk het terugdringen van ernstige bijtincidenten, wordt behaald. Het aantal bijtincidenten wordt namelijk niet officieel bijgehouden. Op dit vlak voldoen de RAD en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren dus in geen geval.

Om het dierenwelzijn te garanderen dienen eigenaren verplicht te worden om stamboomloze pitbullterriërachtige honden op gedrag te worden getest en daarna te worden geïdentificeerd en geregistreerd. Op deze manier kan worden uitgesloten dat de hond maatschappelijk onaanvaardbaar gedrag kan vertonen.

Standpunt vanuit de politiek

Met de komst van de Partij voor de Dieren in de Tweede Kamer duidelijk dat een substantieel deel van de samenleving de rechten van dieren in de politiek vertegenwoordigd wil zien. Onderzoek heeft aangetoond dat er inmiddels zelfs een diervriendelijke meerderheid bestaat in de Tweede Kamer.

Bij de formatie van het Kabinet Balkenende IV is het thema dierenwelzijn uitgebreid aan bod gekomen. Aangenomen mag worden dat het kabinet en de Tweede Kamer vanuit dat oogpunt in zal zien dat de RAD en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren in haar huidige vorm op het vlak van dierenwelzijn te kort schiet.

Vermeende overmaat aan agressie

De stichting ARFE heeft enkele deskundigen geraadpleegd die allen tot de conclusie komen dat bovenmatige agressie in de meeste gevallen te wijten valt de (gebrekkige) opvoeding en dus is er meestal sprake van beïnvloeding van buitenaf. Er bestaat voor zover bekend geen wetenschappelijke onderbouwing voor de vermeende genetische maatschappelijk onaanvaardbare agressie die pitbullterriërachtige honden zouden hebben.

De weigering van Veerman in de afgelopen jaren om een gedragstest in te voeren is daarmee feitelijk niet houdbaar. Eerder stelde Veerman zich namelijk op het standpunt dat een agressietest voor dieren die goedgekeurd zijn, onvoldoende waarborg zou bieden om ernstige beten te voorkomen. Deze dieren zouden dus ondanks de agressietest nog altijd een (ernstig) bijtincident kunnen veroorzaken.

Het is eveneens denkbaar dat andere honden die helemaal niet met de RAD in verband worden gebracht ernstige bijtincidenten kunnen veroorzaken. De vraag is dus gerechtvaardigd waarom de pitbullterriërachtige hond de enige hond is waar speciaal verbod voor geldt in een speciale regeling.

De mening van Mathijs Schilder als wetenschapper op het gebied van hondengedrag kan van doorslaggevende betekenis zijn voor een diervriendelijke RAD.

Identificatie en registratieplicht

Oud-minister Veerman is van mening dat het testen en het administreren (ter registratie en identificatie) een dusdanige administratieve last voor de overheid met zich meebrengt dat dit in het kader van het terugdringen van administratieve lasten niet wenselijk is. Ook zou de controle en handhaving op gedragstesten en identificatie problemen opleveren.

Door honden van het pitbullterriërachtige type verplicht te testen op gedrag kunnen tal van langdurige procedures door politie en Justitie worden voorkomen. De gevreesde administratieve last kan dus juist worden verminderd.

Uitgangspunt is dat alle stamboomloze pitbullterriërachtige honden geregistreerd moeten worden en geïdentificeerd kunnen worden. Deze registratie- en identificatie-maatregel moet op kosten van houder/eigenaar plaatsvinden. De eigenaar/houder is dus verantwoordelijk voor de registratie. Eigenaren moeten verplicht worden om pitbullterriërachtige honden te testen, registreren en identificeren. Registratie en identificatie kan niet plaatsvinden zonder dat de hond een MAG-test heeft afgelegd

De controle op de registratie en identificatieplicht kan worden uitbesteed aan de gemeente-ambtenaren die belast zijn met het toezicht op veiligheid in de diverse dorpen en steden. Registratie en identificatie moet bij voorkeur plaatsvinden door de hond van een chip te voorzien, waaruit blijkt dat de hond positief is getest.

Imago

Met betrekking tot het imago van pitbullterriërachtige honden kan worden gesteld dat er veel misverstanden bestaan. Veel van deze misverstanden liggen aan het gebrek aan kennis en voorlichting. Vanuit de overheid wordt nauwelijks aandacht besteed aan de 'pitbullproblematiek'. De gemiddelde Nederlander is dan overgeleverd aan de media die er geen belang bij heeft om uit een te zetten hoe de zaken er nu precies voorstaan.

Gezien het aantal in beslaggenomen honden van het pitbullterriërachtige type kan worden gezegd dat het (slechte) imago groter lijkt dan het maatschappelijk aangenomen probleem. Het 'pitbullprobleem' lijkt sterk uitvergroot in relatie tot bijvoorbeeld autodiefstallen waar er in Nederland gemiddeld jaarlijks 20.000 van plaatsvinden. Daarnaast valt over het aantal in beslaggenomen pitbullterriërachtige honden onmogelijk te zeggen hoeveel er zich daarvan schuldig hebben gemaakt aan bijtincidenten dan wel maatschappelijk onaanvaardbare agressie. De meeste van deze honden komen namelijk niet eens toe aan maatschappelijk onaanvaardbaar gedrag omdat zij op grond van uiterlijke kenmerken van straat worden geplukt. Een groot deel van deze groep honden heeft vermoedelijk zelfs nog nooit voor overlast gezorgd.

Als gevolg van de strenge wetgeving is er een illegaal circuit ontstaan waarin stamboomloze pitbullterriërachtige honden voor een relatief lage prijs worden aangeboden eventueel voorzien van vervalste stambomen. Malafide fokkers vormen feitelijk het probleem rondom de pitbullterriërachtige honden. Door hen de verplichting op te leggen om stamboomloze pitbullterriërachtige honden te registreren en identificeren wordt het illegale circuit grotendeels uitgebannen. Daarvoor zal de hond eerst op gedrag getest moeten worden.

In het belang van het welzijn van de pitbullterriërachtige honden moet er juiste voorlichting verstrekt worden aan het aan het publiek, zodat deze groep honden een imago krijgt dat zij verdienen. Juiste voorlichting zal ook leiden tot een betere beeldvorming rondom de pitbullproblematiek, want vastgesteld kan worden dat die door een combinatie van factoren toch echt bestaat.

BIJLAGEN

Foto's opgenomen in de RAD Wetgeving

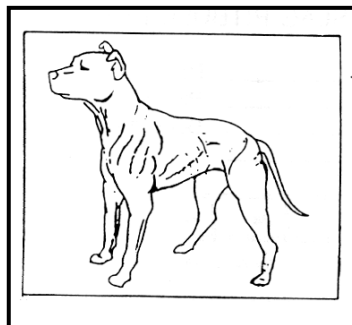
Expertiseverslag blad 1

EXPERTISEVERSLAG PITBULL-TERRIER-TYPE

Naam hond : Datum :
 Eigenaar : Plaats :
 Adres : Beoordelaar :
 Woonplaats : Geslacht :
 Chipnummer : Leeftijd :
 Tatoeage nr. : Kleur :

NR.	Kenmerken.	Ja.	Neen	Opmerkingen.
1. Algemene omschrijving				
1.1	Gespierde gladharige hond.	☐	☐	
1.2	Straalt kracht uit.	☐	☐	
1.3	Atletisch, maar niet zeer slank.	☐	☐	
1.4	Zwaar front.	☐	☐	
1.5	Relatief lichte achterhand.	☐	☐	
1.6	De hond maakt van opzij gezien een vierkante indruk.	☐	☐	
1.7	Schofthoogte 35-50 cm.	☐	☐	
2. Hoofd.				
2.1	Geblokt, doosvormig, zwaar in verhouding tot lichaam.	☐	☐	
2.2	Brede Kaaktakken.	☐	☐	
2.3	Brede Schedel.	☐	☐	
2.4	Sterk ontwikkelde neusrug.	☐	☐	
2.5	Sterk ontwikkelde kauwspieren.	☐	☐	
2.6	Het gebied onder de ogen is opvallend breed	☐	☐	
Voorsnuit.				
2.7	Geen spitse snuit.	☐	☐	
3. Oren.				
3.1	Hoog aan het hoofd geplaatst.	☐	☐	
3.2	Tippend of gecoupeerd.	☐	☐	
3.3	Geen rimpels.	☐	☐	
4. Ogen.				
4.1	Rond.	☐	☐	
4.2	Diepliggend.	☐	☐	
4.3	Betrekkelijk klein.	☐	☐	
4.4	Breed uit elkaar geplaatst.	☐	☐	

Expertiseverslag blad 2

Kenmerken		Ja	Nee	Opmerkingen
5.		<i>Hals..</i>		
5.1	Kort.	☐	☐	
5.2	Gespierd tot aan de schedel.	☐	☐	
6..		<i>Borst.</i>		
6.1	Diep.	☐	☐	
6.2	Ruim gebogen ribben.	☐	☐	
6.3	Ribben naar onderen taps toelopend	☐	☐	
6.4	Breed	☐	☐	
7.		<i>Rug.</i>		
7.1	Gespierd.	☐	☐	
7.2	Kort.	☐	☐	
8. <i>Benen.</i>				
8.1	Voorbenen recht.	☐	☐	
8.2	Maken zware, solide indruk.	☐	☐	
8.3	Heupen breed en lang.	☐	☐	
8.4	Heupen lopen af in relatief lange achterbenen.	☐	☐	
9.		<i>Vacht.</i>		
9.1	Kortharig.	☐	☐	
10.		<i>Staat.</i>		
10.1	Laag aangezet.	☐	☐	
10.2	Vrij kort tot relatie met lichaam.	☐	☐	
10.3	Taps toelopend en dun.	☐	☐	
10.4	Fijne punt.	☐	☐	
10.5	Of gecoupeerd.	☐	☐	

Opmerkingen:

De beoordelaar,

Proces Verbaal blad 1

2/5/1

 PROCES-VERBAAL NR.: [REDACTED]
Proces-verbaal van bevindingen nummer: [REDACTED]
Kenmerk: [REDACTED]

ALGEMENE INSPECTIEDIENST
Ministerie van Landbouw
Natuur en voedselkwaliteit

Inspectie: West
Team: Veehouderij
Postbus 140,
3454 ZJ De Meern
Tel. 030-6692669

PROCES-VERBAAL VAN BEVINDINGEN

Ik [REDACTED] ambtenaar bij de Algemene Inspectiedienst correspondentieadres postbus 140, 3454ZJ De Meern, tevens buitengewoon opsporingsambtenaar, Bos/aktnummer [REDACTED] ARN, verklaar het navolgende:

Op woensdag 9 februari 2005, omstreeks 11.00 uur, bevond ik mij, op verzoek van de politie regio Zuid-Holland-Zuid, afdeling hondenbrigade, in een kennel voor honden binnen de provincie Noord-Brabant, waarvan de eigenaar het verzoek heeft gedaan de naam en het adres niet bekend te maken, in verband met mogelijke represaille maatregelen van derden.

Het verzoek luidde, om een hond te beoordelen, die door de politie in beslag is genomen bij [REDACTED], [REDACTED], wonende [REDACTED] te [REDACTED], [REDACTED].

Volgens de politie is hier, vermoedelijk sprake van een hond, van het Pitbull-terriër-type.

Aan mij werd getoond, 1 hond.
Ik zag, dat deze hond bruin gestroomd met wit van kleur was.

Bijlage 1. Van deze hond, zijn door mij, foto's gemaakt, die in een fotoboek, als bijlage nummer 1 bij dit proces-verbaal worden gevoegd.

Door mij, is met een chiplezzer, gekeken of de bedoelde hond was voorzien van een chip, ter identificatie van het dier.

De chiplezzer gaf aan, dat er in de bedoelde hond, een chip (met het nummer 985100006528781) was ingebracht.

Tevens is door mij gekeken of er in de hond een tatoeagemerk was ingebracht, ter identificatie van het dier.

Ik zag, dat er in de hond geen tatoeagemerk was ingebracht.

Onder honden van het Pitbull-terriër-type, worden verstaan, die honden die in belangrijke mate voldoen aan de karakteristieken of in belangrijke mate gelijkenis vertonen met de afbeeldingen, zoals opgenomen in bijlage nummer 1: van de Reelins agressieve dieren.

Proces Verbaal blad 2

14

 PROCES-VERBAAL NR.: [REDACTED]
Proces-verbaal van bevindingen nummer: [REDACTED]
Kenmerk:

Van bijlage nummer 1 van de Regeling agressieve dieren is een expertiseverslag gemaakt, waarin alle karakteristieken en een tekening zoals aangegeven in de bijlage nummer 1, van de Regeling agressieve dieren zijn vermeld.

Naar aanleiding van hetgeen in dit proces-verbaal is gerelateerd, is door mij, van de in dit proces-verbaal bedoelde hond, het expertiseverslag Pitbull-terriër-type nummer [REDACTED] opgemaakt.

lage 2 Als bijlage nummer 2, gaat bij dit proces-verbaal voornoemd expertiseverslag Pitbull-terriër-type, genummerd [REDACTED]

Uit het expertiseverslag Pitbull-terriër-type nummer [REDACTED], blijkt, dat de in dit expertiseverslag bedoelde hond, op alle punten van dit expertiseverslag, de kenmerken heeft van een hond van het Pitbull-terriër-type.

Het voorgaande houdt in, dat deze hond wel kan worden aangemerkt als een hond van het Pitbull-terriër-type.

Dit houdt in, dat het ongecontroleerde bezit van deze hond, volgens artikel 73 lid 2, van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, juncto de regeling Agressieve dieren, in strijd is met de wet en zoals in artikel 117 lid 2, 2^e alinea van het wetboek van strafvordering is bepaald en de hond vernietigd dient te worden.

lage 3. Als bijlage 3, gaat bij dit proces-verbaal een fotokopie van een door mij behaald certificaat, betreffende het beoordelen van honden van het Pitbull-terriër-type.

Dit proces-verbaal is bestemd voor de politie Rotterdam, teneinde te worden gevoegd bij een door hen opgemaakt proces-verbaal, contra [REDACTED]

Hiervan heb ik dit proces-verbaal, op ambtseed opgemaakt, gesloten en ondertekend te Utrecht op 11 februari 2005.

De verbalisant

Certificaat deskundige

Bijlage nummer: 3 bij proces-verbaal van bevindingen nummer: [REDACTED] 147

CERTIFICAAT

BEWIJS VOOR DEELNAME AAN DE PITBULLINSTRUCTIEMIDDAG

Het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
directie Landbouw, verklaart hierbij dat

[REDACTED]

in het jaar 1999 heeft deelgenomen aan één van de drie
pitbullinstructiemiddagen in het Haags Dierencentrum te Den Haag.

Doel van deze instructie is geweest het oprispen van de kennis over de
Regeling Agressieve Dieren oftewel de 'Pitbullregeling' en het leren beoordelen
of een hond tot het pitbulltype behoort. Prof. dr. J. Bouw beoordeelde samen
met de deelnemers, met behulp van een kenmerkendlijst, of de aanwezige
honden tot het pitbulltype behoorden.

d h r. prof. Dr. J. Bouw
pitbulldeskundige

mw. ir. G. Hovens
coördinator communicatie
dierewetzijs ministerie van LNV

landbouw, natuurbeheer
en visserij